

บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สารนิพนธ์

ของ

นายสถาพร ศรีม่วง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

370. 218

ส.182.บ

บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

นายสถาพร ศรีม่วง

22 ต.ค. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2545

สถาพร ศรีม่วง. (2545). *บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับ การประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์นั้นได้จัดเรียงลำดับตามปีพุทธศักราช
2539 - 2545 และจัดแยกตามประเภทของบรรณนิทัศน์ คือ บรรณนิทัศน์หนังสือ จำนวน
30 เล่ม บรรณนิทัศน์บทความ จำนวน 48 เรื่อง และบรรณนิทัศน์งานวิจัย จำนวน 23 เรื่อง

จากผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปได้ว่า
ขอบเขตของเนื้อหา 3 ด้าน คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (หมวด 6
มาตรา 47 - 51) กระบวนการและแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ANNOTATION CONCERNING SCHOOL INTERNAL QAULTY ASSURANCE

AN ABSTRACT

BY

MR.SATHAPORN SRIMUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

October 2002

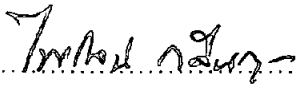
Sathaporn Srimuang. (2002). *Annotation Concerning School Internal Quality Assurance*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor :
Assistant Professor Dr. Phairojana Klinkularb.

The purpose of this study was to investigate the documents from books, articles and researches on the School Internal Quality Assurance in order to make annotation concerning schools' quality assurance. This annotation has been arranged according to the availability of information from 1996 to 2002 (2539 – 2545 B.E.). The printed materials consisted of 30 books, 48 articles, and 23 researches.

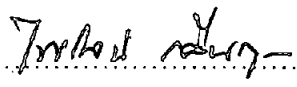
The results of this study revealed that the scopes of school internal quality assurance can be divided into three aspects which were National Education Act of B.E. 2542(1999) Chapter 6 (Sections 47 – 51); quality assurance strategies; and factors effected to quality assurance.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

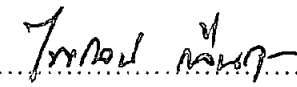
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

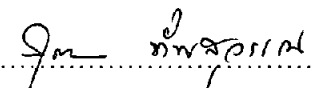

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

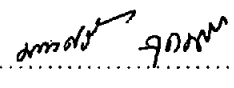
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

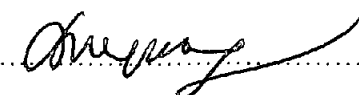
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สูดาทังสุวรรณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานีธิ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จัตรากุล)
วันที่ ๑๓ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบ
แก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ศึกษา
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สุดา ทัทสุวรรณ และอาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์
และได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มี
ความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เขียนเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัย ทุกท่าน ที่เป็นแหล่ง
ความรู้ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้การดำเนินการ
ศึกษาค้นคว้าสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนนวมราชานุสรณ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และให้บริการ
อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ดารณี ศรีม่วง ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการค้นคว้า การจัดพิมพ์
และการตรวจทาน แก้ไข ทำให้การจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบแต่บิดามารดา
และคณาจารย์ทุกท่าน

สถาพร ศรีม่วง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
แหล่งที่ศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 หลักการ แนวคิด.....	7
หลักการ แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	7
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	11
กระบวนการและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	13
แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	20
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	22
3 วิธีศึกษาค้นคว้า.....	25
วิธีศึกษาค้นคว้า.....	25
วิธีการใช้บรรณนิทัศน์.....	27
ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์หนังสือ.....	28
ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์บทความ.....	29
ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์งานวิจัย.....	30
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 บรรณนิทัศน์หนังสือ.....	35
5 บรรณนิทัศน์บทความ.....	59
6 บรรณนิทัศน์งานวิจัย.....	96
ดรชนีผู้แต่ง.....	123
ดรชนีชื่อเรื่อง.....	127
ดรชนีหัวเรื่อง.....	133
บรรณานุกรม.....	135
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	146

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบแนวทางการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	15
2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
3 กระบวนการคุณภาพ.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สังคมเป็นสังคมโลกที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดนและเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเมื่อผสมผสานกับสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันมีแนวโน้มให้เห็นชัดเจนว่า สังคมไทยกำลังก้าวสู่ภาวะวิกฤต การที่จะแก้ภาวะวิกฤตของประเทศชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ทุกคนมองไปที่การศึกษา ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เชื้อต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงและรองรับปัญหาที่ชาติกำลังเผชิญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 บัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" และในมาตรา 81 ได้บัญญัติไว้ "...ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ..." ปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จะเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี การประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1 – 2)

สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสร้างระบบ กลไก หรือกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามที่กำหนด ด้วยแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาเพื่อ สร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัด การศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ

ดังนั้น ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องสร้าง ความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ทั้งครูและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง สร้างระบบการดำเนินงานที่มีคุณภาพในสถานศึกษาและติดตาม ตรวจสอบการ ดำเนินงาน มีระบบการประเมินภายใน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความ สามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นที่ เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

จากเหตุผลดังกล่าว สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ เชื่อมั่น ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม (กรมสามัญศึกษา. 2543 : 2 – 4)

ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่าการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความ สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนา และยกระดับ คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อมั่นยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของประเทศโดยตรง ดังนั้นผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษาที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 ที่ว่าด้วย มาตรฐานและการ ประกันคุณภาพการศึกษา ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น มีนักการศึกษานักวิชาการ ผู้มีความรู้และประสบการณ์หลายท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้ในหนังสือ วารสาร งานวิจัย และอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังไม่มีผู้รวบรวมความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ในเล่ม

เดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาครั้งนี้ จะเป็นฐานข้อมูล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องและสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา

ขอบเขตของการศึกษามุ่งศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3 ด้านดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 47 – 51

1.2 กระบวนการและแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตเอกสารที่ศึกษา

เอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้จากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ด้าน คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 กระบวนการและแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้เอกสารที่จัดพิมพ์ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2539 - 2545 ดังนี้

- 2.1 หนังสือ จำนวน 30 เล่ม
- 2.2 บทความ จำนวน 48 เรื่อง
- 2.3 งานวิจัย จำนวน 23 เรื่อง

3. แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

- 3.1 หอสมุดแห่งชาติ
- 3.2 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพฯ
- 3.3 หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒองครักษ์
- 3.4 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร จ. นครปฐม
- 3.5 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี
- 3.6 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ
- 3.7 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จ.นนทบุรี
- 3.8 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ
- 3.9 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
- 3.10 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
- 3.11 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จ.มหาสารคาม
- 3.12 สำนักหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- 3.13 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ
- 3.14 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครนายก
- 3.15 ห้องสมุดกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ
- 3.16 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก
- 3.17 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง กฎหมายการศึกษาของประเทศไทยที่ถูกกำหนดให้มีขึ้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 ที่กำหนดให้รัฐจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ

4. กระบวนการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันคือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

4.2 การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

4.3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Quality Accreditation) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

บทที่ 2

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีหลักการและแนวคิดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับดังนี้

1. หลักการ แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. กระบวนการและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.1 การควบคุมคุณภาพ
 - 3.2 การตรวจสอบคุณภาพ
 - 3.3 การประเมินคุณภาพ
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. หลักการ แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของไทย โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของ

สถานศึกษานั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 2)

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2542 : 1-2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) เป็นระบบการควบคุมตรวจสอบและตัดสินคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดในระบบประกันคุณภาพจะมีการกำหนดเกณฑ์หรือเงื่อนไขแห่งคุณภาพ มีการควบคุมให้เกิดการปฏิบัติตามเกณฑ์ มีการตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติ และมีการตัดสินว่างานหรือกิจกรรมใดบรรลุตามเกณฑ์หรือไม่

ส่วนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 9) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นเรื่อง que ทุกคนสามารถทำได้ไม่ยาก

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภาระปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ได้มีนักการศึกษาให้ความเห็นอย่างหลากหลายไว้ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2542 : 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ และตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 9) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกัน ตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 110) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การประกันคุณภาพการสอนของครู และการประกันคุณภาพการบริหารของผู้บริหาร และหัวใจที่สำคัญที่สุดของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็คือ การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง เป็นกระบวนการพัฒนาของสถานศึกษาที่จะดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่านักเรียนจะมีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการส่งเสริมและเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิต (ผู้เรียน) ที่ไม่มีคุณภาพ โดยสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีแนวคิดดังต่อไปนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 13 – 16)

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child-Centered Development) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวก และส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจนเต็มศักยภาพและมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข และร่วมมือ

พัฒนาอย่างสร้างสรรค์

2. การมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ (Participation & Collaboration) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้การศึกษาเป็นแหล่งของสาธารณชนที่ทุกคนทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคลทุกคนและกับสังคมโดยส่วนรวม การศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน (Education for All) โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่าการให้ทุกคนทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิดและร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา จะทำให้เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ ให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

3. การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of Education) เป็นแนวความคิดที่มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา (Stakeholders) ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม แนวความคิดนี้เชื่อว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษามากขึ้นนี้ จะทำให้เขาเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองตามความต้องการของเขา และมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมในที่สุด

4. การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School - Based Management : SBM) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจบริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความเชื่อว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิต คือผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ จึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้และเป็นการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้สถานศึกษา ชุมชน และสังคมร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

5. การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษา แสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม และต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบได้ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงภาระงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะต้องหลอมรวมชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การใช้อำนาจที่ได้รับจากนโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน พร้อมทั้งจะถูกตรวจสอบคุณภาพจากชุมชนและองค์กรภายนอก จึงจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษา และเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตั้งแต่มาตราที่ 47 – 51 โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายใน และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี พร้อมทั้งให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก โดยองค์กรประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นองค์กรมหาชน ในสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก 5 ปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 47 : ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 : มีหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 : ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนที่ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 : ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องการกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 : ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สารบัญญัติดังกล่าว เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 48 เป็นเรื่องการประกัน

คุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จะเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่พ่อแม่และประชาชนว่า บุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

3. กระบวนการและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันคือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินเพื่อรองรับคุณภาพการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542 ก : 8)

1. *การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control)* หมายถึง กระบวนการพัฒนา หรือแนวดำเนินงานเพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (Educational Standards) เป็นการทำงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต (Output) ปัจจัย (Input) และกระบวนการ (Process) ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการทำงานเพื่อพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในเรื่อง การพัฒนาครูเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาศึกษานิเทศก์เข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. *การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention)* หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอนคือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง (School Self Evaluation) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดแล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 การกำหนดมาตรการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

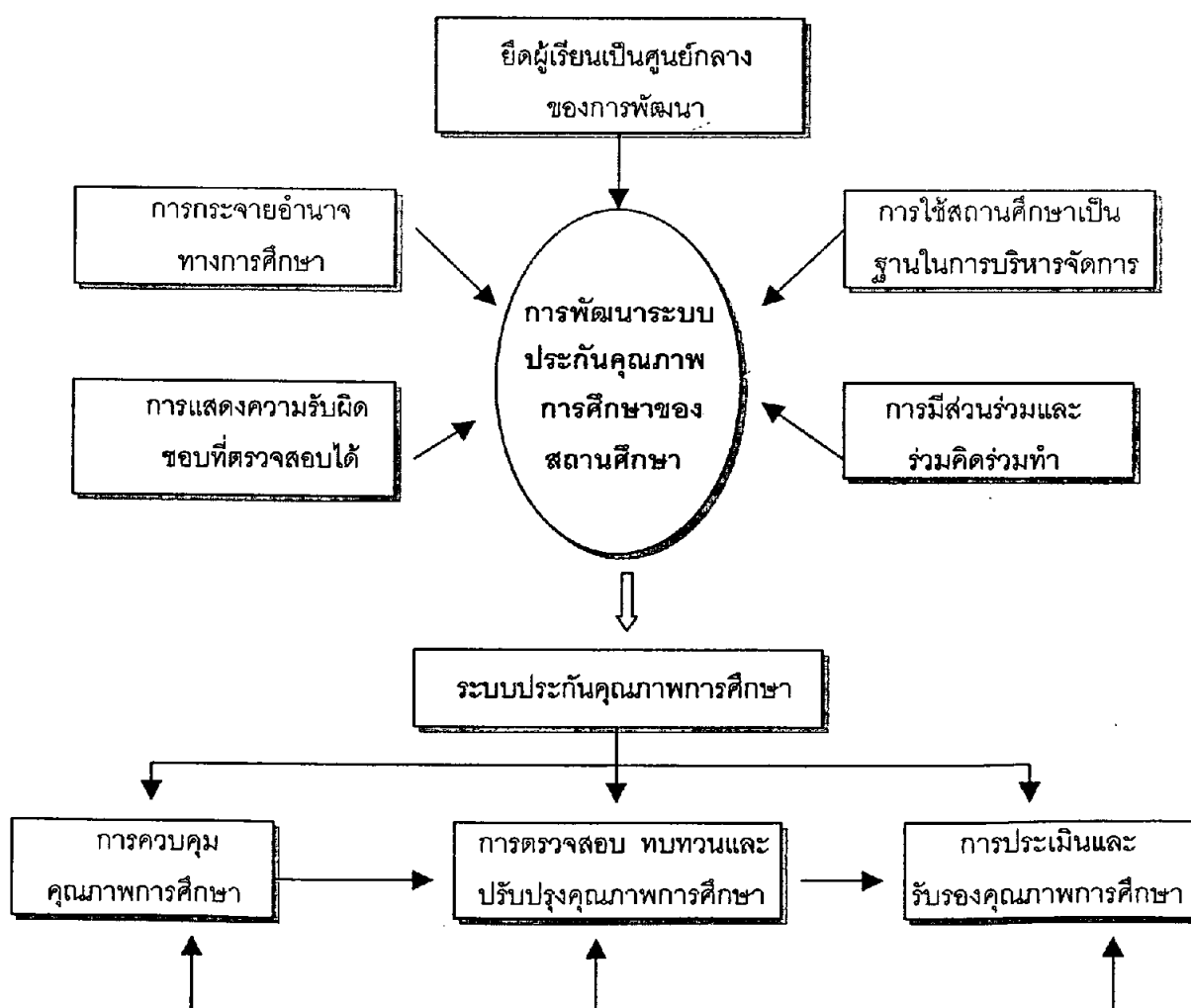
(Quality Accreditation) หมายถึง กระบวนการพัฒนา หรือแนวดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง สำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะได้ไปรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ให้การรับรอง และให้สถานศึกษาเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากระบบกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 ระบบ อันได้แก่

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา
2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาสามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 รูปแบบแนวทางการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา : ธเนศ ขำเกิด. (2543) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หน้า 183 - 184

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เริ่มต้นโดย

1. การศึกษาและการเตรียมการ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดองค์กรส่งเสริมเรื่องนี้ในสถานศึกษาด้วย

2. การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาระดับชาติที่มีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ ซึ่งจะเป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งพิจารณาจากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของกรมต้นสังกัด และสภาพข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน สังคม มาเป็นพื้นฐานในการกำหนด ซึ่งการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในปีแรก ๆ สถานศึกษาอาจพิจารณาเฉพาะมาตรฐานที่สำคัญ เช่น พิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกที่กำหนดไว้เพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ แล้วจึงค่อยปรับปรุงพัฒนามาตรฐานเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ ไป เป็นต้น

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่คาดหวัง ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาจวางแผนในรูปแบบของธรรมนูญโรงเรียน หรือแผนพัฒนาโรงเรียนก็ได้ แล้วจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

3. การดำเนินการตามแผนประกันคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนของการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง โดยยึดหลักที่ว่า เขียนในสิ่งที่จะทำ ทำในสิ่งที่เขียน และมีหลักฐานปรากฏว่าได้ทำแล้ว ระหว่างดำเนินการ สถานศึกษาก็จัดสิ่งอำนวยความสะดวกพัฒนาบุคลากร นิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา แยกเป็น 2 ระบบย่อยคือ

1. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินภายในหรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละปีว่า สามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่กำหนด

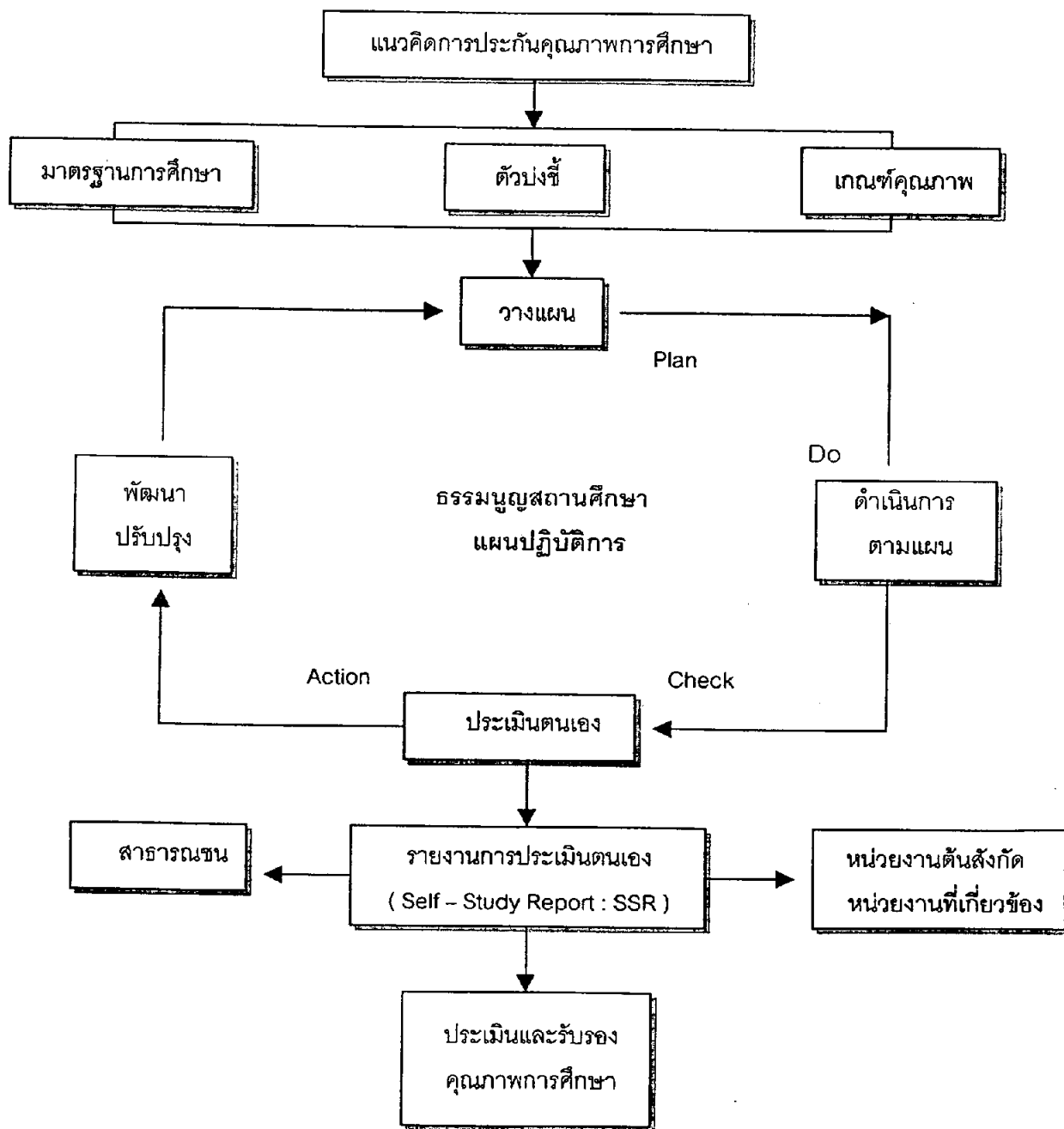
ไว้หรือไม่ มีจุดอ่อนจุดแข็งอะไรบ้าง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนาสถานศึกษาต่อไป ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้สถานศึกษาจะ ต้องรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบความก้าวหน้า ความ สำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี

นอกจากนี้ สถานศึกษาอาจจะได้รับการตรวจสอบ ประเมิน จากหน่วยงานต้นสังกัด (เขตพื้นที่การศึกษา กรม กระทรวง) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และทบทวนคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

2. การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการวิเคราะห์พิจารณา และตัดสินใจในการใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาและ ปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้สูงขึ้นทุก ๆ ปี

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นระบบประเมินคุณภาพการ ศึกษาจากภายนอก ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่า สถานศึกษาจะต้องได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรภายนอกในทุก 5 ปี

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

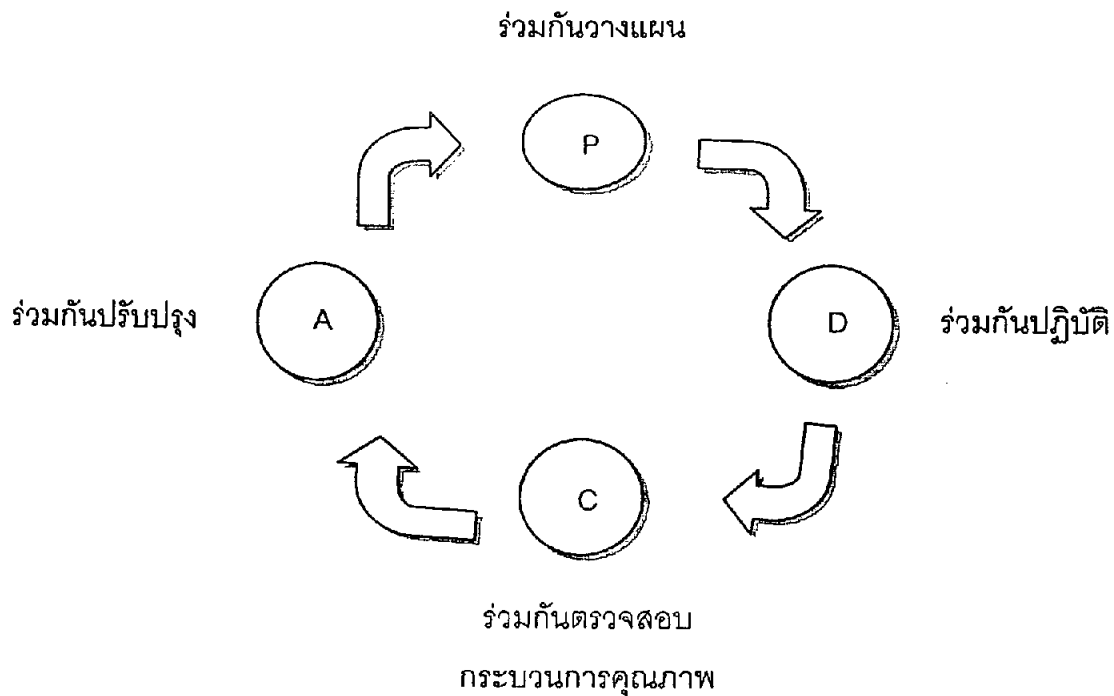
ภาพประกอบ 2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : ธเนศ ขำเกิด. (2543) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หน้า 183

ถ้าพิจารณาจากระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 3 ระบบ จะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะอยู่ที่ระบบที่ 1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา และ ระบบที่ 2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการคุณภาพ P D C A (Plan – Do – Check – Action) ของ ดร. เดมมิ่ง (Dr.Deming) นั่นเอง

กระบวนการคุณภาพ P D C A เป็นวงจรการพัฒนาคุณภาพเชิงระบบที่เริ่มจากการที่บุคลากรมาร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันประเมินตรวจสอบ (Check) และนำข้อมูลจากการตรวจสอบมาร่วมกันปรับปรุงพัฒนา (Action) ไปสู่การร่วมกันวางแผนในโอกาสต่อไป P D C A จึงเป็นวงจรการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

หากสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นปกติ และต่อเนื่อง เช่นนี้ทุกปีแล้ว จะเป็นการเตรียมพร้อมรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอกที่จะมาประเมินทุก 5 ปี ได้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องสร้างภาพหรือวิตกกังวลใด ๆ จากการประเมิน

ที่มา : ธเนศ ขำเกิด. (2543) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หน้า 183

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีหลักการสำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือการที่สถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้นักบุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่ใช่กิจกรรมที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา แต่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานโดยปกติของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยมีการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของ

บุคลากรทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ

3. การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาพิจารณาวางแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมุ่งเน้นให้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จตามธรรมนูญสถานศึกษาโดยมีเป้าหมายจุดเน้นที่สำคัญ คือ คุณภาพของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ดังนั้น กระบวนการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา จะถูกกำหนดลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเกิดจากการนำข้อมูลสารสนเทศ หรือผลจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน แต่ละตัวชี้วัด ซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้มาวิเคราะห์ตัดสินใจ วางแผนกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนั้น ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ความต้องการ ความพร้อมและศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพ หรือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำกำหนดทิศทางเป้าหมายของสถานศึกษาและสร้างผู้นำ สร้างทีมงาน และพัฒนาทีมงานให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด *

4. การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านมา คือ ระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษา และระบบการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นระบบการประกันคุณภาพภายในส่วนระบบการประกันคุณภาพภายนอกนั้น จะสอดคล้องกับระบบการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือองค์กรประเมินภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี และ

ประเมินภายนอกนั้น การดำเนินการของสถานศึกษาที่สำคัญ คือ การเตรียมรับการประเมิน จากองค์กรภายนอก

การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก เป็นการเตรียมความพร้อมและความ มั่นใจของสถานศึกษาที่จะรับการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมในขณะ เดียวกัน สถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ด้วยเหตุนี้การประกันคุณภาพภายใน จึงเป็นเรื่องที่ผู้ได้รับประโยชน์และผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามามี บทบาทร่วมกัน มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ถึงแม้ว่าบุคลากรใน สถานศึกษาควรจะเป็นแกนหลัก และมีหน้าที่โดยตรงในการประกันคุณภาพภายในก็ตาม

สำหรับบทบาทของผู้เกี่ยวข้องซึ่งรวมทั้งผู้รับผิดชอบโดยตรง อันได้แก่บุคลากรของ สถานศึกษาและบุคคลอื่นที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

1. **ผู้บริหาร** มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงาน ตามแผน การนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษา และการรายงาน ผลให้สาธารณชนรับทราบ

2. **ครูและบุคลากรในสถานศึกษา** มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดการเรียน การสอน และการทำงานที่มีการวางแผนและเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนา สถานศึกษาและจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็น สำคัญ

ศึกษาและจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. **กรรมการสถานศึกษา** เข้ามามีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน การพัฒนาและการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครู ตามหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. **ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง** มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง ผู้เรียนที่บ้าน

5. **ชุมชน** มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด / ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูล เพื่อ การกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงสถานศึกษา

6. **เขตพื้นที่ และหน่วยงานที่กำกับดูแล** มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการ และการสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งกำกับ ติดตามให้สถานศึกษาพัฒนา คุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

7. **สื่อมวลชน** มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูล เกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพจะเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการบริหารและกระบวนการทำงาน ตามปกติก็ตาม แต่ในสภาพปัจจุบันยังมีสถานศึกษาอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ทำ จึงจำ เป็นที่จะต้องพัฒนาระบบดังกล่าวให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เสมือนกับเป็นการปฏิรูปกระบวนการ ทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยจะต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความ สำเร็จ ซึ่งยุทธศาสตร์และเงื่อนไขดังกล่าวได้กล่าวไปบ้างแล้วในตอนต้น ซึ่งจะนำมาประมวลให้ เห็นภาพรวมดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 53 – 55)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจร P D C A มีจุดตกผันที่เป็นตัวแปรสำคัญว่าจะสามารถนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพหรือไม่ คือ การตรวจสอบประเมินผลภายใน (Check) เพราะการตรวจสอบประเมินผลภายในเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งอาศัยบุคลากรในหน่วยงานเป็นผู้ร่วมกันดำเนินการและยังมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากที่ยังเคยชินกับวัฒนธรรมการประเมินผลภายในสถานศึกษาแบบเดิม ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดมาสร้างวัฒนธรรมการประเมินผลภายในแบบใหม่ ที่มุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง กล่าวคือ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นวัฒนธรรมการบริหารจัดการและการทำงานในชีวิตจริงที่มุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้บังเกิดผลดีอย่างแท้จริง

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่แยกออกจากการทำงานปกติของสถานศึกษา เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้กระบวนการบริหารและการทำงานประสบผลสำเร็จได้แก่ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำและจะต้องรวมคนให้ทำงานเป็นทีมให้ได้ โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมมองเห็นคุณค่า มีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในสถานศึกษา และหน่วยงาน / ชุมชนทุกหน่วยนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ

2.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ มีความรู้ หรือเป็นคณะทำงานและที่ปรึกษาของหน่วยงานทางราชการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อาทิ ดร.รุ่ง แก้วแดง ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

2.3 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษา เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มหาวิทยาลัยบูรพา
- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. สรุปย่อเนื้อหาสำคัญของเรื่องจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัย ดังนี้

3.1	หนังสือ	จำนวน	30	เล่ม
3.2	บทความ	จำนวน	48	เรื่อง
3.3	งานวิจัย	จำนวน	23	เรื่อง

4. จัดทำบรรณนิทัศน์เรียงตามปีพุทธศักราช ตั้งแต่ 2539 – 2545 และแยกตามประเภทของบรรณนิทัศน์ตามเอกสารที่ศึกษา คือ

- 4.1 บรรณนิทัศน์หนังสือ
- 4.2 บรรณนิทัศน์บทความ
- 4.3 บรรณนิทัศน์งานวิจัย

วิธีการใช้บรรณนิทัศน์

จากบรรณนิทัศน์ทั้ง 3 ชนิด คือ บรรณนิทัศน์ผู้แต่ง บรรณนิทัศน์ชื่อเรื่อง และบรรณนิทัศน์หัวเรื่อง จากที่
ได้จัดทำแล้วนั้น

1. หากผู้ศึกษาต้องการทราบชื่อผู้แต่งเรื่องใด ก็สามารถเปิดดูได้จากบรรณนิทัศน์ผู้แต่ง ซึ่ง
จะมีเลขลำดับที่ในวงเล็บท้ายชื่อผู้แต่งกำกับไว้ เช่น

จำรัส นองมาก (11) หมายถึง จำรัส นองมาก ซึ่งเป็นผู้แต่ง อยู่ในลำดับ
ที่ 11 ของบรรณนิทัศน์หนังสือ เป็นต้น

2. หากผู้ศึกษาต้องการทราบชื่อเรื่องใด ก็สามารถเปิดดูได้จากบรรณนิทัศน์ชื่อเรื่อง ซึ่งจะมี
เลขลำดับที่ในวงเล็บท้ายชื่อเรื่องกำกับไว้ เช่น

เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (24) หมายถึง เรื่องการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในลำดับที่ 24 ของบรรณนิทัศน์หนังสือ เป็นต้น

3. หากผู้ศึกษาต้องการทราบหัวเรื่องสำคัญของเรื่องเต็มในบรรณนิทัศน์ ก็สามารถเปิด
ดูได้จาก บรรณนิทัศน์หัวเรื่อง ซึ่งจะมีเลขลำดับที่ในวงเล็บท้ายหัวเรื่องกำกับไว้ เช่น

หัวเรื่องสำคัญ การหาแนวคิดพัฒนาคุณภาพการศึกษา (02, 20)
หมายถึง หัวเรื่องสำคัญเกี่ยวกับ การหาแนวคิดพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะอยู่ในลำดับที่
02 และ 20 ในบรรณนิทัศน์บทความ เป็นต้น

ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์หนังสือ

1	2	3	4	5	6
01 กรมวิชาการ. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา					
ลาดพร้าว.					
หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจกระบวนการ					
ประกันคุณภาพการศึกษาว่า ถ้าได้มีการวางระบบในการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องแล้ว					
คุณภาพการศึกษาที่ดีก็จะตามมา เพราะการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐาน					
ของสถานศึกษาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ได้แก่มาตรฐานด้านผลผลิตที่พึงประสงค์					
มาตรฐานด้านปัจจัยที่จำเป็น และมาตรฐานด้านกระบวนการ					

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ถ้าได้มีการวางระบบในการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องแล้ว คุณภาพการศึกษาที่ดีก็จะตามมา เพราะการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของสถานศึกษาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ได้แก่มาตรฐานด้านผลผลิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานด้านปัจจัยที่จำเป็น และมาตรฐานด้านกระบวนการ

} 7

1. ลำดับที่บรรณนิทัศน์	5. เมืองที่พิมพ์
2. ชื่อผู้เขียน	6. สำนักพิมพ์
3. ปีที่พิมพ์	7. รูปเนื้อหา
4. ชื่อหนังสือ	

ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์บทความ

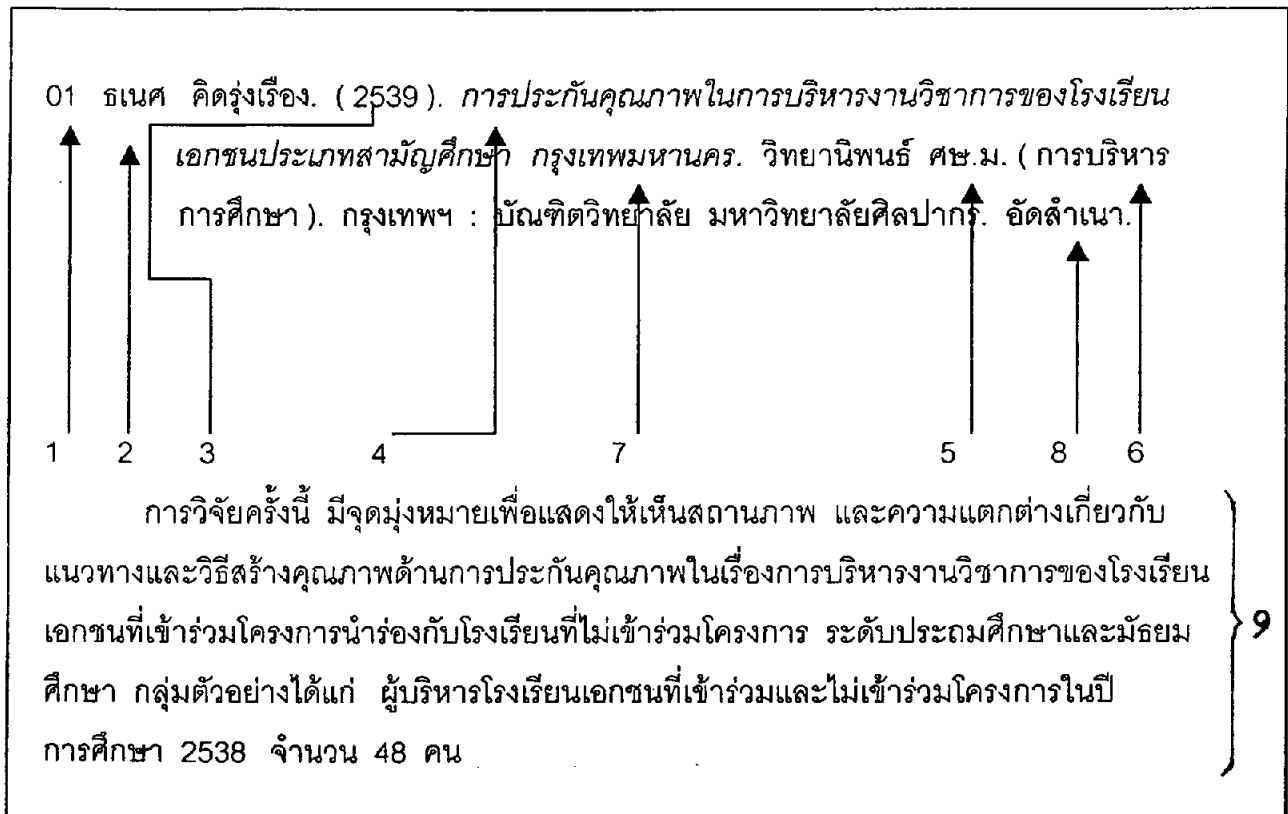
1	2	3	4
01 สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2541, เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"			
วารสารวิชาการ. 1 (4) : 30 – 36.			
5	6	7	

บทความเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึงปัจจัยที่จะส่งผลให้การศึกษามีคุณภาพ ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่าง ๆ มีคุณภาพ และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

8

1. ลำดับที่บรรณนิทัศน์
2. ชื่อผู้เขียนบทความ
3. ปีที่พิมพ์ / วันที่ / เดือน
4. ชื่อบทความ
5. ชื่อวารสาร
6. ปีที่ (ฉบับที่)
7. หน้าอ้างอิง
8. สรุปเนื้อหา

ตัวอย่างวิธีการใช้บรรณนิทัศน์งานวิจัย

1. ลำดับที่บรรณนิทัศน์
2. ชื่อผู้เขียน
3. ปีที่พิมพ์
4. ชื่อเรื่อง
5. อักษรย่อทางปริญญา
6. สาขาหรือวิชาเอก
7. เมืองที่พิมพ์
8. ระบุว่าเป็นฉบับอัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร
9. สรุปเนื้อหา

5. จัดทำบรรณานุกรมของบรรณนิทัศน์หนังสือ บรรณนิทัศน์บทความ และบรรณนิทัศน์งานวิจัย ได้แก่ บรรณานุกรมผู้แต่ง บรรณานุกรมชื่อเรื่อง บรรณานุกรมหัวเรื่อง ดังนี้

5.1 บรรณานุกรมผู้แต่ง ทำโดยเรียงรายชื่อผู้แต่งตามลำดับตัวอักษร และกรณีที่ผู้แต่งเขียนหลายเรื่อง จะเรียงลำดับเรื่องตามลำดับเลขบรรณนิทัศน์ ดังตัวอย่าง

บรรณานุกรมผู้แต่ง	บรรณนิทัศน์ลำดับที่
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน	(27)
- กรมสามัญศึกษา	(10 , 15 , 28)

5.2 บรรณานุกรมชื่อเรื่อง จัดทำโดยเรียงชื่อเรื่องของหนังสือ บทความ และงานวิจัย ตามลำดับอักษร ซึ่งแต่ละรายการจะมีหมายเลขลำดับบรรณนิทัศน์กำกับไว้ ดังตัวอย่าง

บรรณานุกรมชื่อเรื่อง	บรรณนิทัศน์ลำดับที่
- กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ	(17)
- การประกันคุณภาพการศึกษา	(01 , 02 , 10 , 13)

5.3 ดรรชนีหัวเรื่อง จัดทำโดยหาคำหลักในหนังสือ บทความ และงานวิจัย แล้วสรุปเป็นหัวเรื่องสำคัญ โดยเรียงลำดับหัวเรื่องสำคัญที่ได้ตามลำดับอักษร และแต่ละหัวเรื่องสำคัญจะมีหมายเลขลำดับบรรณนิทัศน์กำกับไว้ ดังตัวอย่าง

ดรรชนีหัวเรื่อง	บรรณนิทัศน์ลำดับที่
- การปฏิรูป	(17)
- การประเมินคุณภาพ	(05 , 18 , 19 , 25)
- คุณภาพการศึกษา	(14)
- แนวทางการประเมินคุณภาพ	(07 , 15 , 21 , 27)

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลที่ได้คือ บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกประเภทเป็น บรรณนิทัศน์ หนังสือ จำนวน 30 เล่ม บรรณนิทัศน์บทความ จำนวน 48 เล่ม และบรรณนิทัศน์งานวิจัย จำนวน 23 เล่ม ซึ่งศึกษาตามขอบเขตเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 6 กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายใน และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี พร้อมทั้งให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก โดยองค์กรประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นองค์กรมหาชนในสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก 5 ปี โดยเฉพาะในมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรา 48

2. กระบวนการและแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ระบบ ได้แก่

2.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การศึกษา และการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการดำเนินการตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งเป็นการดำเนินงานพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตาม กำกับการดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2.2 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน และเฝ้าระวังการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งประกอบไปด้วย การตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินงานทั้งระบบ ด้วยการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็ง มาพัฒนาปรับปรุง แก้ไขการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อประเมินและรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยหน่วยงานภายนอกที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในขณะเดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ด้วยเหตุนี้การประกันคุณภาพภายใน จึงเป็นเรื่องที่ผู้ได้รับประโยชน์และผู้เกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันมิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ถึงแม้ว่าบุคลากรในสถานศึกษาควรจะเป็นแกนหลักและมีหน้าที่โดยตรงในการประกันคุณภาพภายในก็ตาม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากจะต้องทำงานกันเป็นที่ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเองแล้ว ควรจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานในเขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแลใน ส่วนกลาง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

บทที่ 4

บรรณนิทัศน์หนังสือ

บรรณนิทัศน์หนังสือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 30 เล่ม เรียงตามลำดับตั้งแต่พุทธศักราช 2540 - 2544

1. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2540	ลำดับที่ 01 – 06
2. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2541	ลำดับที่ 07 – 09
3. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2542	ลำดับที่ 10 – 15
4. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2543	ลำดับที่ 16 – 22
5. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2544	ลำดับที่ 22 – 26
6. บรรณนิทัศน์หนังสือ ที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ลำดับที่ 27 – 30

01 กรมวิชาการ. (2540). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ถ้าได้มีการวางระบบในการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องแล้ว คุณภาพการศึกษาที่ดีก็จะตามมา เพราะการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของสถานศึกษาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ได้แก่มาตรฐานด้านผลผลิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานด้านปัจจัยที่จำเป็น และมาตรฐานด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยการบริหารคุณภาพ ซึ่งเป็นการจัดระบบการทำงานเพื่อให้ผลงานที่ออกมาสร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ และความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ การบริหารคุณภาพจะมีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check) และการแก้ไขปัญหา (Action) เป็นวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำงานให้เสร็จอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

วางใจได้ โดยใช้วงจรบริหารคุณภาพ P D C A เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตาม ปรับปรุง พัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย

02 กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การประกันคุณภาพการศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาเล่มนี้ กล่าวถึงว่าปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องจากหลายฝ่ายให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากในยุคนี้นี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว ในกระแสโลกาภิวัตน์ที่โลกไร้พรมแดน การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และต้องเป็นการศึกษาที่มีการประกันคุณภาพ เพื่อให้ได้ผู้ที่จะรับการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อร่วมกันว่าถ้ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีการวางระบบอย่างถูกต้องแล้ว คุณภาพการศึกษาที่ดีก็จะตามมา

การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานได้แก่มาตรฐานด้านผลผลิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานด้านปัจจัยที่จำเป็น และมาตรฐานด้านกระบวนการ และการประกันคุณภาพจะประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยการบริหารคุณภาพซึ่งเป็นการจัดระบบการทำงานเพื่อให้ผลงานที่ออกมาสร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ และความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ การบริหารคุณภาพนี้จะมีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check) และการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขปัญหา (Action) เป็นวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำงานให้เสร็จอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและเชื่อถือวางใจได้

03 กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และโรงเรียนควรจัดให้มีระบบคุณภาพ แผนคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การกำกับติดตามประเมินผล และการรายงาน โรงเรียนควรมีกรอบในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ได้แก่ กรอบหลักสูตร และมาตรฐาน โรงเรียนต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย คู่มือแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนและแผนการสอน กรอบบุคลากร - โรงเรียนควร พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ กรอบทรัพยากร - ปรับปรุง โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อโรงเรียน กรอบการกำกับ ตรวจสอบ และรายงาน - โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

04 กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การวางแผน พัฒนาคุณภาพโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเรื่อง การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน เป็นหนังสือที่กล่าวถึงแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจลงไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการ บริหารและการจัดการภายใน การสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจใน การจัดการศึกษาของชุมชน การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจทางวิชาการ โดยมีเครือข่ายงานวิชาการเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ โดยเฉพาะ เครือข่ายนี้ต้องลงถึงราษฎรของแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์คือ โรงเรียน โรงเรียนจึงควรมีแนวทาง การปฏิบัติที่สำคัญที่จะส่งเสริมการจัดการ

ศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นโดย การมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น การบริหารหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู การให้ชุมชนเป็นฐานในการสนับสนุนการจัดการศึกษา และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ - เอกชน อันจะทำให้บรรลุเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา ผลผลิตของระบบการศึกษาที่เป็นความพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกคนและทุกฝ่าย ซึ่งหมายถึงความพอใจของผู้เรียน ความพอใจของผู้สอน ความพอใจของผู้ปกครอง ความพอใจของสมาชิกอื่น ๆ ในสังคม ความพอใจของสถาบันที่เกี่ยวข้อง และความพอใจของผู้บริหารการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ซึ่งเป็นความพอใจของสังคมนั่นเอง

05 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.

หนังสือระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจระบบการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาภายในสถานศึกษาของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศนิวซีแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เพื่อเปรียบเทียบความเจริญก้าวหน้าในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา . โดยที่ประเทศนิวซีแลนด์มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครู - อาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน และชุมชนต่างมีบทบาทในการตรวจสอบและประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา ในลักษณะการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน สำหรับประเทศอังกฤษ จะมีคณะกรรมการโรงเรียน และองค์การบริหารการศึกษา ส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญที่สะท้อนให้เห็นจุดด้อยของการดำเนินงาน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงและทบทวนงาน และการกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะช่วยให้การดำเนินงานในอนาคตให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีระบบการทำงานแบบคานอำนาจ (Check and Balance) และโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมี 2 องค์กรคอยดูแลปรับปรุงการศึกษา และพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งมีกฎหมายอนุญาตให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐได้ ทั้งสองสมาคมจึงถูกตรวจสอบหลายชั้น จากปรัชญาและแนวปฏิบัติในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทั้งสามประเทศ จึงอยู่บนฐานความคิดเดียวกันที่หลอมรวมความเชื่อมั่นในแนวคิด

07 วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.

หนังสือแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นหนังสือที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องของกลยุทธ์ในการบริหารที่ดีที่สุด คือการเน้นในเรื่องของคุณภาพ และในการบริหารคุณภาพนั้น ลูกค้าจะเปลี่ยนมาเป็นผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน ฯลฯ ประวัติของคุณภาพเริ่มจากไม่มีการตรวจสอบเลยมาจนถึงมีการตรวจสอบ (Inspection) มีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และมีการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การประกันคุณภาพนั้นเน้นการป้องกันที่ปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการทำงาน (Process) ไม่ได้เน้นผลลัพธ์ (Results) โดยมีความเชื่อว่า ถ้ามีการควบคุมให้ Input และ Process ไม่แปรปรวนแล้ว ผลลัพธ์ (Results) ย่อมคงเส้นคงวา และยิ่งในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยแล้ว เราต้องเน้นหลักของการป้องกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากทุก ๆ ฝ่าย และมีการทำงานเป็นระบบ โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

08 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). *ความฝัน สข.* กรุงเทพมหานคร :

ม.ป.พ.

หนังสือเรื่องความฝัน สข. นี้กล่าวถึง การประกันคุณภาพว่า เป็นกระบวนการทำงานที่ทำให้สถานศึกษารู้จักตนเองดีขึ้น และรู้จักที่จะปรับตัวและเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น การศึกษาภาคเอกชนจะอยู่ได้อย่างดีด้วยการ "ขายคุณภาพ" ให้ผู้รับบริการเกิดความศรัทธาและมั่นใจ และเลือกที่จะรับบริการ มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้บังเกิดผลสำเร็จอัน "เป็นทางเลือกทางการศึกษาที่ดีและมั่นใจได้แก่ผู้บริโภค" ซึ่งสิ่งที่จะต้องประกันได้แก่ คุณภาพของผลผลิต คุณภาพของบริการหรือสิ่งที่จัดให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา คุณภาพของกระบวนการบริหาร และจัดการของสถานศึกษาทั้งในแง่ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า

ปัจจัยและเกณฑ์เบื้องต้นของโรงเรียนที่ควรจะพัฒนาสู่คุณภาพที่จะให้การประกัน ซึ่งเมื่อโรงเรียนได้พัฒนาและประเมินตนเองแล้วสามารถมั่นใจได้ว่าโรงเรียนมีปรัชญาและเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม ใช้เป็นเครื่องชี้้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้ และ โรงเรียนมีหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ดี มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ก็สามารถแจ้งผลการประกันคุณภาพให้ทุกฝ่ายได้ทราบ

09 อุบล เล่นวารี. (2541). *เพชรยอดมงกุฎ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.

หนังสือเรื่องเพชรยอดมงกุฎนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาอยู่ที่การสร้างคุณภาพเยาวชน และเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพอยู่ที่การพัฒนาเด็กทุกคนให้มีพัฒนาการรอบด้าน เพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในยุคแห่งการแข่งขันได้

การประกันคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชาติบ้านเมือง เพราะอนาคตของชาติขึ้นอยู่กับคุณภาพของเยาวชน ซึ่งการประกันคุณภาพแท้จริงคือ การสร้างคุณภาพนักเรียนที่พึงประสงค์แก่ชาติบ้านเมืองอย่างมีความเชื่อมั่น โดยใช้กลยุทธ์ที่สำคัญได้แก่ กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษามากที่สุดในทุก ๆ เรื่อง สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา สร้างความภาคภูมิใจให้แก่โรงเรียน และ กระบวนการประกันคุณภาพของ สป.กทม. มีแนวทางในการปฏิบัติคือ ควบคุมคุณภาพ โดยการ นำเกณฑ์มาตรฐานของ สป.กทม. ที่กำหนดไปปฏิบัติ การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้บริหารที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ครูดี ซึ่งครูจะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปการวัดและประเมินผล การประเมินมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ปลายปีการศึกษา การติดตามเด็กเป็นรายบุคคล การส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และ ชุมชนให้การสนับสนุน ซึ่งการดำเนินการใด ๆ ก็ตามจะสำเร็จได้ด้วย "คน" ดังนั้น ครูผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจ มุ่งมั่นทำงานอย่างจริงจัง ที่สำคัญก็คือต้องทำงานพร้อมกันทั้งระบบ การประกันคุณภาพจึงจะบรรลุผลตามเป้าหมาย

10 กรมสามัญศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหนังสือที่กล่าวถึงมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน
ในปัจจุบันว่ายังไม่เป็นที่พอใจของสังคม ซึ่งสภาพดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญหลายประการด้วยกัน
แต่สาเหตุหนึ่งมาจากการที่เราไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้ง
เชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

การประเมินภายในสถานศึกษา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็น
สิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปดำเนินการ เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาว่าเป็น
ไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งที่สถานศึกษาจะต้องประเมินภายในเพื่อประกันคุณภาพ
การศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการ และด้านปัจจัย การประเมินคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับและสะท้อนให้เห็นถึงผลการ
ดำเนินงานการจัดการศึกษาที่ผ่านมาว่าประสบผลสำเร็จเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการ
ดำเนินงานอย่างไร และเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบรรลุตาม
เป้าหมาย จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่แม่นยำตรงกับสภาพจริงที่สะท้อนให้เห็นผลของการพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษาที่ชัดเจน และมองเห็นแนวทางที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่มาตรฐาน
การศึกษาของชาติต่อไป

11 จำรัส นองมาก. (2542). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.พ.

หนังสือเรื่องปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
มากที่สุด ถ้าสถานศึกษาดำเนินการได้ครบถ้วนและถูกต้องตามแนวทางดังกล่าว สถานศึกษา
ก็จะอยู่ในสภาพที่ได้พัฒนา และปรับปรุงอยู่อย่างต่อเนื่อง จะไม่พบกับคำว่าเสื่อม การดำเนิน
การเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวข้องในหมวดที่ว่าด้วยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาก็จะเป็น
ไปโดยราบรื่นไม่ก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคแต่อย่างใด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้นำเสนอแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดที่ ดร. เดมิง (Dr. Edwards Deming) ได้นำมาเผยแพร่ คือวงจร P D C A (Plan – Do- Check – Act) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (P – Plan) เป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า การปฏิบัติตามแผน (D – Do) เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการวางแผน การตรวจสอบประเมินผล (C – Check) เป็นการประมาณค่าการดำเนินงานว่า เด่น ด้อย ดี ไม่ดี มากน้อยแค่ไหน การปรับปรุงงาน (A – Act) เป็นการนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนางาน

อาจกล่าวได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายใน ก็คือ กระบวนการบริหารปกติ ที่มุ่งจะแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าให้เกิดขึ้นในองค์กร สถานศึกษาที่จะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน อาจใช้รูปแบบการบริหารปกติที่มั่นใจว่าจะสร้างคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ ซึ่งคงไม่หนีหลักการและกระบวนการบริหารที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ

12 วรภัทร์ ภูเจริญ และ โศภณา หิรัญบุรณะ. (2542). คู่มือ ISO 9000 สำหรับผู้บริหารการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร.

คู่มือ ISO 9000 สำหรับผู้บริหารการศึกษาไทย เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 9000 ISO 9000 คือมาตรฐานของระบบบริหารคุณภาพที่กำหนดขึ้นมาโดยองค์กรสากลที่ไม่ได้หวังผลทางการค้า ISO 9000 เป็นเรื่องการบริหารงานให้เป็นระบบที่เน้นความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายใน การทำ ISO 9000 เป็นการประกันคุณภาพภายในอย่างหนึ่ง และเป็นการประเมินโดยองค์กรที่นานาชาติยอมรับ เป็นการประเมินคุณภาพที่กระทำโดยต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น และสถานศึกษาประเมินตนเอง การประเมินนั้นจะเน้นการประเมินมาตรฐานที่เขียนในลักษณะดัชนีก็ได้ หรือใช้ ISO ก็ได้ แต่การนำ ISO 9000 เป็นการทำตามมาตรฐานของระบบ ดังนั้นไม่ว่าจะใช้มาตรฐานหรือดัชนีอะไรเข้ามา องค์กรที่มี ISO 9000 ก็จะปรับตัวเข้าได้หมด ดัชนีต่าง ๆ ที่หน่วยงานต่าง ๆ สร้างขึ้นมาเป็นมาตรฐานนั้น จัดว่าเป็นส่วนเล็ก ๆ ของระบบ ISO 9000 เท่านั้น ซึ่งประโยชน์ของ ISO 9000 ได้แก่ การทำงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

เป็นระบบมากขึ้น การทำงานชัดเจนเป็นการประเมินคุณภาพภายในอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

13 วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์.

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหนังสือที่กล่าวถึงเหตุผลที่เรียกร้องให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ เพราะสังคมขาดความเชื่อมั่นว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จะจัดการสอนให้ผู้เรียนบังเกิดคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความต้องการของสังคมได้ทัดเทียมกันทุกโรงเรียน และเมื่อประกันคุณภาพแล้วใครได้รับผลประโยชน์บ้าง นักเรียนมีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามหลักสูตร ประชาชนเกิดความมั่นใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน สังคมมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลาง มีระบบบริหารคุณภาพ ระบบควบคุมคุณภาพ มีการทำงานเป็นทีม และมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งข้อดีของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นักเรียนได้มีการพัฒนาคุณภาพ และสร้างความมั่นใจต่อผู้ปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น รัฐบาล และผู้ปกครอง รวมทั้งก่อให้เกิดมาตรการรับมือขอต่อทรัพยากรในการจัดการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรให้มีการประกันคุณภาพทั้งโรงเรียน และครอบคลุมปัจจัยหลักได้แก่ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรในโรงเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการและการบริหาร สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ซึ่งระบบกลไกในการประกันคุณภาพภายในของทุกสถาบันการศึกษา จะประกอบด้วย โครงสร้างของระบบ 3 ส่วนเหมือนกัน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) และการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit)

14 สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
วัฒนาพานิช.

หนังสือมุ่งสู่คุณภาพการศึกษาเล่มนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อ ร่วมตัดสินใจ ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และคุณภาพที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญคือ คุณภาพของผลผลิต แต่การที่จะได้มาซึ่งคุณภาพของผลผลิตที่ถูกคำพอใจนั้น ต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการและคุณภาพของบุคลากร และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องดำเนินการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเป็นการรับประกันระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และยังเป็นการสร้าง ความมั่นใจว่าผลผลิต (นักเรียน) เมื่อออกจากกระบวนการจะมีคุณภาพที่ดีตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

15 กรมสามัญศึกษา. (2543). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

หนังสือเรื่องแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นหนังสือที่กรมสามัญศึกษาได้จัดทำขึ้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 กำหนดให้การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน เพื่อยืนยันในคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งแนวทางการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการตามระบบประกันคุณภาพ มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์คุณภาพในแต่ละตัวชี้วัด มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาระบบสารสนเทศ มีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่นำเอา

ยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษาในแต่ละปีมาดำเนินการ มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ฝ่ายงานและบุคลากร เพื่อเป็นข้อกำหนดที่มีคุณภาพและมาตรฐาน คณะทำงานดำเนินงานตามวงจร PDCA โดยนำแผนปฏิบัติการมาดำเนินการให้ได้ผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด มีการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา สำหรับแนวทางการดำเนินงานบริหารจัดการตามขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การประเมินคุณภาพภายในและการเขียนรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรจัดระบบการทำงานโดยการวิเคราะห์ภาระงาน ตามโครงสร้างการบริหารให้เชื่อมโยงกับแผนงาน / โครงการตามแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

16 ดิเรก พรสีมา. (2543). *การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : ส.รุ่งทิพย์.

หนังสือเรื่องการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย เป็นหนังสือที่กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องบริหารจัดการให้สถานศึกษา และผู้เรียนมีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งเป็นผู้ที่จะต้องควบคุม กำกับ ติดตาม ให้การจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผลลัพธ์ที่ปรากฏให้พวกเราได้เห็นในวันนี้คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก ๆ ตกต่ำ การคิดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ก็ตกต่ำ คนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่ามูลเหตุสำคัญที่ทำให้สภาพดังกล่าวเกิดขึ้นก็คือ คุณภาพการศึกษาของคนในประเทศไม่ได้มาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องเป็นเรื่องของคนทุกคน ไม่เฉพาะแต่บุคคลภายในโรงเรียน มาตรฐานการศึกษาต้องเป็นเรื่องของประเทศ เป็นเรื่องของสาธารณะ และเป็นเรื่องของทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา กำกับ ติดตาม และควบคุมมาตรฐานการศึกษาของนักเรียน ให้มีคุณภาพ รวมทั้งเน้นให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้เป็นหมวดหนึ่ง โดยเฉพาะได้แก่ หมวด 6 ตั้งแต่มาตรา 47 – 51 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่แต่ละสถานศึกษาจะต้องกำหนดเกณฑ์และการบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ กระบวนการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาที่ถูกต้องวิธี

ย่อมเป็นเครื่องรับรองและประกันว่าคุณภาพ บริการ และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐาน

17 สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2543). *กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพมหานคร : องค์การคำครุสภา.

หนังสือกระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นหนังสือที่ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการทำโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความแตกต่างของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ กับโรงเรียนที่ไร้ประสิทธิภาพอยู่ที่ตัวแปรภายในโรงเรียน กระบวนการปรับปรุงโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่การปฐมนิเทศครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีจิตสำนึก ตั้งทีมปรับปรุงโรงเรียนให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม ร่วมกันกำหนดภารกิจของโรงเรียน วิเคราะห์ ประเมินความต้องการ ตั้งความมุ่งหมายและจัดทำแผนปรับปรุงโรงเรียน พิจารณารับรองแผนปรับปรุงโรงเรียน การเผยแพร่แผนปรับปรุงโรงเรียน และร่วมกันปฏิบัติตามแผนปรับปรุงโรงเรียน แผนปรับปรุงโรงเรียนหรือแผนยุทธศาสตร์ เป็นแผนที่ทำขึ้นจากผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลการเรียนรู้ของเด็กที่จำแนกเป็นรายบุคคล กระบวนการประเมินความต้องการของโรงเรียนเพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรมีข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ข้อมูลสะสมเชิงประวัติศาสตร์ และข้อมูลสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยสร้างเสริมการเรียนรู้

18 สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน*. กรุงเทพมหานคร :
วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

หนังสือคู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางและเป็นตัวอย่างในการประเมินผลภายใน ซึ่งการประเมินผลภายใน (Internal Evaluation) คือ กระบวนการ

ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด และถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตน (self – evaluation)

การประเมินตนเองเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งจะทำได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้นหากสถานศึกษามีการประเมินผลตนเองครบทุกมาตรฐาน ก็จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตนเองว่ายังมีจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้าง การประเมินตนเองมีความสำคัญและความจำเป็น คือ เพื่อให้ทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากชุมชน และเพื่อรายงานผลการประเมินให้สาธารณชนทราบ และได้ข้อมูลที่ช่วยในการวางแผนพัฒนาหน่วยงานต่อไป และการดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อจะให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการนั้น มีการทำงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการทำงาน (Plan) การลงมือปฏิบัติงาน (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และการแก้ไขปรับปรุงการทำงาน (Action) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า วงจรการทำงานแบบ PDCA

19 สุวิมล ว่องวานิช. (2543). *บทสรุปรายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊ก.

หนังสือเรื่อง บทสรุปรายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้เขียนได้ทำการวิจัยและสรุปผลการวิจัยว่า มาตรฐานการศึกษาที่สำคัญ และจำเป็นที่ทุกสถานศึกษาควรทำการประเมินในช่วงแรกในกลุ่มมาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ทักษะการทำงาน คุณธรรมจริยธรรมของครู ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สภาพและความพร้อมของสถานศึกษาในการทำการประเมินผลภายใน ซึ่งจากการสำรวจพบว่าครั้งหนึ่งมิได้มีการประเมินผลภายในความพร้อมของบุคลากร

ครูกว่าร้อยละ 88 รับรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษา และมากกว่าร้อยละ 95 ยินดีและเต็มใจที่จะทำการประเมินผลภายใน

ผลผลิตของการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ประการ ได้แก่ ระบบการประเมินผลภายใน PDCA หลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการประเมินผลภายในตามมาตรฐานการศึกษา คู่มือการประเมินผลภายใน และระบบการนิเทศการประเมินผลภายใน

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาได้มีความพยายามผลักดันให้บุคลากรเกิดการ ทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำงานด้วยความเข้าใจในหลักการการประเมินผลภายใน ทำงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และทำงานด้วยความมุ่งมั่นที่จะนำผลไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้ยังชี้ชัดว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการริเริ่มทำการประเมินผลภายใน

20 สำนักการศึกษา. (2543). *การประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*.

กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนพระยามณฉัตรราชสีมา พิจิตร.

หนังสือเรื่องการประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหนังสือที่กล่าวถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน่วยงาน 3 หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักการศึกษา สำนักงานเขต และโรงเรียน ซึ่งมีการดำเนินการ เหมือนกับ 3 กระบวนการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงและการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของแต่ละสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ดัง นี้การควบคุมคุณภาพการศึกษาโดยการสร้างความตระหนัก และการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ บุคลากร การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำมาตรฐานโรงเรียน การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพโดยใช้ วงจรคุณภาพ PDCA สุดท้ายมีการประเมินและรับรองคุณภาพทางการศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจุบันตลอดเวลา

21 หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา. (2543). *แนวทางการบริหารงานคุณภาพ การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเรื่อง แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เป็นหนังสือที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ โดยมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ ทบทวนและการปรับปรุงคุณภาพ การประเมินและรับรองคุณภาพ และสถานศึกษาควรดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุม 6 ขั้นตอน คือ การศึกษาและการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การปรับปรุงและพัฒนา และการเตรียมการรับการประเมินจากหน่วยงานที่รัฐกำหนด

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการบริหารคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจะต้องมีการวางระบบคุณภาพในโรงเรียน กำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการ และการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ นอกจากนี้แล้ว สถานศึกษาจะต้องพิจารณากระบวนการต่าง ๆ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของกระบวนการ และต้องพร้อมที่จะช่วยส่งเสริม กำหนดมาตรการหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานบริหารกระบวนการตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

22 บัญชา แสงทวี. (2544). "ผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา" สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในปีการศึกษา 2544 สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.พ.

หนังสือเรื่องผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ผ่านมาว่ายังไม่มีคุณภาพและมาตรฐาน รัฐจึงได้กำหนดเป็นกฎหมายไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยระบุไว้ในหมวด 6 ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และในมาตรา 48 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวคิดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการควบคุมคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการเพื่อสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร และการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แล้วต่อไปสถานศึกษาก็จะมีความมั่นใจ สามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้ โดยใช้ขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน เรียกว่าการบริหารแบบคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาตนเอง และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจดังกล่าวนี้แล้ว สถานศึกษาควรจัดให้มีการรายงานการประเมินตนเองให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

23 รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก*.

กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

หนังสือเรื่องประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความเป็นมาของระบบประกันคุณภาพ โดยมีการเริ่มต้นจากภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมก่อน การประกันคุณภาพการศึกษาในต่างประเทศ ประวัติการประกันคุณภาพ

การศึกษาไทย จนมาถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การบริหารการศึกษา กับการประกันคุณภาพ เป้าหมายของการศึกษาไทยรวมไปถึงผู้เรียนที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานการศึกษาไทย การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน การประกันคุณภาพ ในกีฬาออลส์กับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้กระบวนการคุณภาพเหมือนกันคือ P D C A หนังสือเล่มนี้มีความมุ่งหวังที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องแก่ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าการประกันคุณภาพนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ยาก และไม่ใช่เรื่องใหม่ เพียงแต่เป็นการนำเรื่องการเรียนของผู้เรียน การสอน ของครู การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษามาทำให้เป็น ระบบ ทำให้เป็นวิถีชีวิตการทำงานที่มีคุณภาพของทุกคน เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพใน วงการศึกษา

24 สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : จตุพร ดีไซน์.

หนังสือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการศึกษาว่าเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคม ด้วยความสำคัญดังกล่าวทำให้รัฐได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก การบริหารงานที่ทำให้ระบบการประกันคุณภาพประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ที่เรียกว่าวงจรคุณภาพ P D C A ได้แก่ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action) การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษาทราบจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน

โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานดังกล่าวถือเป็นกรอบในการประเมินที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบการดำเนินงานของตนเองได้เป็นอย่างดี

25 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544). *การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน*. กรุงเทพมหานคร : วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.

หนังสือเรื่องการออกแบบระบบการประเมินผลภายใน เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องทำการประเมินผลภายในของสถานศึกษาเอง โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทุกปีการศึกษา

การประเมินภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง การประเมินผลภายในสถานศึกษาจะทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง จะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งการประเมินผลภายในก็คือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นเอง การที่จะดำเนินการดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายได้ จะต้องมีการทำงานที่เป็นแบบ P D C A คือมีการวางแผนการประเมิน การลงมือทำการประเมิน การตรวจสอบผลการประเมิน และการแก้ไขปรับปรุงผลการดำเนินงานหลังจากรู้ผลการประเมินว่ามีจุดบกพร่องในเรื่องใด การประเมินผลภายในของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้ได้มาตรฐานบนบรรทัดฐานเดียวกัน ตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ 27 มาตรฐาน แต่ในการประเมินรอบแรกจะประเมินเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ก่อน ดังนั้นในช่วงเริ่มต้นของการประเมินตนเองของสถานศึกษา สถานศึกษาจึงควรทำการประเมินผลการดำเนินงานของตนเอง ตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติก่อนจำนวน 14 มาตรฐาน

26 อุทุมพร จามรมาน. (2544). 100 คำถาม คำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ฟีนี.

หนังสือเรื่อง 100 คำถาม คำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา เป็นหนังสือที่กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการสร้าง ความมั่นใจให้กับประชาชนว่าทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อผลผลิตจะได้มีคุณภาพ การประกันคุณภาพมี 2 ระยะ คือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพโดยองค์กรภายนอก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการวิเคราะห์ตัวเองเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้จุดที่เป็นจุดอ่อน ซึ่งได้แก่คุณภาพ ครู - อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร และบุคลากร ประกันคุณภาพเพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องด้าน การศึกษาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพเกี่ยวข้องกับการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ การประกันคุณภาพเริ่มที่ทุกคนให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อประมวลและย้อนกลับมาที่ทุกคนและบอกให้ทราบว่าจะแต่ละคนทำงานอย่างไร มีจุดอ่อน – จุดแข็งที่ใด และต้องปรับปรุงในด้านใดบ้าง การประกันคุณภาพเน้นที่การประกันกระบวนการทำงานของแต่ละคน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการให้หลักฐาน / ข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในสถานศึกษาทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และสังคมมั่นใจในคุณภาพของนักเรียน เป็นการประกันคุณภาพตามมาตรฐาน 14 ข้อ 53 ตัวบ่งชี้ ที่คณะรัฐมนตรีรับรองเมื่อ 4 มกราคม 2543 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาต้องการทำให้ผลผลิต (นักเรียน) ของตนมีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญอย่างจริงจัง และจริงจังศึกษาหาความรู้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาคืออะไร 14 มาตรฐานคืออะไร และบุคคลสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานด้วยความจริงใจ และจริงจัง โดยเฉพาะผู้บริหารต้องเข้าใจและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเป็นพิเศษ จึงจะสามารถนำคนในโรงเรียน ทำการประกันคุณภาพได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ

27 กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (ม.ป.ป.). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.
 กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.

หนังสือเรื่องแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอก
 โรงเรียน เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก เป็นหนังสือที่กล่าวถึง การเตรียมการพัฒนา
 คุณภาพสถานศึกษาสู่การประกันคุณภาพการศึกษา ก็ด้วยการให้มีการบริหารจัดการแบบมีส่วน
 ร่วมจากทุก ๆ ฝ่าย ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และ
 ใช้การบริหารคุณภาพแบบวงจรคุณภาพ P D C A เป็นวิธีการปฏิบัติงานที่มีการตรวจสอบการ
 ทำงานของตนเองอยู่ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และใช้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่ความ
 สำเร็จด้วยการทำงานเป็นทีม การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ การกำหนด
 ผู้รับผิดชอบ การวางแผน การกำกับดูแล และการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ
 ประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ด้วยการเตรียมการ
 ด้านบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน การนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้
 ในการประกันคุณภาพ จัดให้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาเพื่อการวางแผนการ
 ดำเนินงานที่เหมาะสมโดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์หงาน (SWOT) เมื่อได้มีการเตรียมการด้าน
 ต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพภายในพร้อมแล้ว ก็จัดให้มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ
 สถานศึกษาสู่การประกันคุณภาพด้วยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
 เป็นแผนระยะยาว 3 – 5 ปี ประกอบไปด้วยภาพรวม และภาพอนาคต (วิสัยทัศน์) และ
 อื่น ๆ การจะนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามาสู่การปฏิบัติให้เป็นจริงได้ จะต้องนำแผน
 การดำเนินงานมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดให้มีการตรวจและติดตามผลเป็น
 ระยะ เพื่อตรวจดูความพร้อม สุดท้ายให้มีการจัดทำรายงานประเมินตนเอง เพื่อรายงานให้
 กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

28 กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.

หนังสือเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เป็นหนังสือที่กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นหลายประการที่ทำให้โรงเรียนต้องดำเนินการให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา อาทิ กระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยี การสื่อสาร สภาพการศึกษาในปัจจุบัน ไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ผู้ปกครอง การปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ควรดำเนินการเป็นขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาและเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพ การดำเนินการประกันคุณภาพ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาและการปรับปรุง และการเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก รวมทั้งให้ยึดหลักต่อไปนี้ เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพ ได้แก่ การยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำของทุก ๆ คนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ตลอดจนนักเรียน ผู้ปกครอง ฯลฯ และให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในโรงเรียน ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มากที่สุด ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ฯลฯ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่ทุกฝ่ายต้องการ สุดท้ายโรงเรียนต้องแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดและพร้อมที่จะรับการตรวจสอบได้ตลอดเวลา

- 29 กลุ่มงานวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนา
มาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวง
ศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพ
การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

หนังสือเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นหนังสือ
ที่กล่าวถึง บทบาทและความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษาว่า การประเมินคุณภาพ
การศึกษาเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญขอระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในการตรวจสอบ รายงานผลการ
ดำเนินงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 การประเมินผล
ที่ดีสามารถบ่งบอกถึงผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง บ่งบอกถึงระดับความมั่นใจและพึงพอใจ
ของโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่
สำคัญ คือ เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของ
โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของการจัดการศึกษาแต่ละระดับและรายงาน
ผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทั่วไปทราบ ส่วนเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา
เครื่องมือประเมินมาตรฐานกลางได้แก่ มาตรฐานกระบวนการ (การเรียนการสอนและการ
บริหาร) มาตรฐานคุณภาพของนักเรียน และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือโรงเรียนและ
หน่วยงานทุกระดับ ทบทวนตรวจสอบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเอง
พัฒนา ปรับปรุง และหาแนวทางพัฒนา หรือแก้ไขการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตาม
เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือการ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ เช่น ด้านงบประมาณ วิชาการ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การสร้างระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของ
ผู้ผลิต และผู้รับบริการ รวมทั้งประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับสามารถตรวจสอบได้

30 สาขาบริหารการศึกษา, ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
(ม.ป.ป.). "การประกันคุณภาพการศึกษา" : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000. ม.ป.พ.

หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษา : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000 เล่มนี้กล่าวถึง การประกันคุณภาพว่า การประกันคุณภาพคือการทำอย่างไรให้การปฏิบัติงานอย่างหนึ่งเป็นที่ยอมรับได้ ให้ลูกค้ามั่นใจได้ว่าสินค้าที่ผลิตออกมามีคุณภาพ มีจุดเน้นใน 2 ประการ ประการที่หนึ่งการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ประการที่สอง เอกสารระบบคุณภาพจะต้องชัดเจน สั้น ง่าย การนำ ISO 9000 เข้าสู่ระบบโรงเรียน ถ้าโรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็ระบบใด ๆ ก็ตาม จะสนับสนุนให้ระบบบริหารงานโรงเรียน รวมทั้งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาง่ายขึ้น ISO 9000 จึงมีหลักการสำคัญของแนวคิดนี้คือ ระบบบริหารคุณภาพที่เน้นให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม เน้นระบบงานและให้ความสำคัญกับงานด้านเอกสาร และการปฏิบัติตามที่กำหนดในเอกสาร มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้มีการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติ ขั้นตอนการผลิตและวิธีการดำเนินงาน การทำงานประกันคุณภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกในเรื่องดังกล่าว เพราะคนไทยมีจุดอ่อน คือ การทำงานเป็นกลุ่ม และการทำงานแบบมีส่วนร่วมไม่เป็น ขาดทักษะในการทำงานมีส่วนร่วมในการทำงานน้อย ดังนั้นการบริหารการศึกษาถ้าจะนำเอา ISO 9000 เข้ามาเป็นระบบประกันคุณภาพ บุคลากรต้องร่วมมือ ร่วมใจ และมีข้อตกลงร่วมกันในทิศทางเดียวกัน แต่การนำระบบ ISO 9000 มาใช้ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนจะมีปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่าย

บรรณนิทัศน์บทความ

บรรณนิทัศน์บทความเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 48 เรื่อง เรียงตามลำดับตั้งแต่พุทธศักราช 2539 – 2545

1. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2539	ลำดับที่ 01 – 04
2. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2540	ลำดับที่ 05 – 06
3. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2541	ลำดับที่ 07 – 12
4. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2542	ลำดับที่ 13 – 21
5. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2543	ลำดับที่ 22 – 27
6. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2544	ลำดับที่ 28 – 43
7. บรรณนิทัศน์บทความ	ปีพุทธศักราช 2545	ลำดับที่ 44 – 47
8. บรรณนิทัศน์บทความ	ที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ลำดับที่ 48

01 สงบ ลักษณะ. (2539, มกราคม). "หรือถึงคราวที่จะประกันคุณภาพการศึกษา,"

เอกสารการประชุมทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาริการเขต ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขต. อัดสำเนา : 12 – 13.

บทความเรื่อง หรือถึงคราวที่จะประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการวางแผนและการจัดการที่เป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบจัดการศึกษาในการพัฒนาปัจจัยและกระบวนการจัดการศึกษา ให้สร้างผลผลิตที่ผู้เรียนให้มีคุณภาพได้สมบูรณ์ตามมาตรฐาน และเหตุที่มีเรียกร้องให้ดำเนินการประกันคุณภาพ ก็เพราะสังคมขาดความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะจัดการสอนให้ผู้เรียนบังเกิดคุณสมบัติตามความหวังของหลักสูตรและสังคม ได้ทัดเทียมกันทุกโรงเรียน โดยมีการเน้นเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจนทั้งด้านปัจจัยพื้นฐาน

ในโรงเรียน การปฏิบัติงานของครู และการเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหาร รวมทั้งมีการเน้นระบบข้อมูล และจะประเมินตนเอง ถึงสิ่งที่บกพร่องโดยการวางแผนดำเนินการพัฒนาภายใต้การกำกับช่วยเหลือของท้องถิ่น และหน่วยงานกลางที่จะนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือให้โรงเรียนพัฒนาไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐานของโรงเรียนและของส่วนกลาง ซึ่งแนวทางการดำเนินงานเช่นนี้จะเป็นหลักประกันให้เกิดความเชื่อถือได้ว่า เมื่อสังคมได้ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัย โรงเรียนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างสมบูรณ์เต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาในปัจจุบันผู้ค้าประกันในเรื่องของคุณภาพก็คือโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการศึกษานั้นเอง

- 02 สงบ ลักษณะ. (2539, มกราคม). "การแสวงหาแนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบประกันคุณภาพและการวัดผลประเมินผล,"
เอกสารการประชุมทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการเขต.
 เอกสารอัดสำเนา : 17 - 19.

บทความเรื่อง การแสวงหาแนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบประกันคุณภาพและการวัดผลประเมินผล ผู้เขียนกล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการวางแผนและการจัดการที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษา และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ในการที่จะพัฒนาปัจจัยกระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน ให้เกิดความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาได้สมบูรณ์ตามหลักสูตรและความคาดหวังของสังคม สำหรับปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพ เพราะผู้จบหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เป็นที่พอใจของสังคม ยังไม่มีมาตรฐานกลางที่โรงเรียนต่าง ๆ ยึดถือ โรงเรียนต่าง ๆ ยังสับสนและขาดความสมดุลของแนวคิดต่าง ๆ ในเชิงนโยบาย ขาดมาตรการที่จะกำกับติดตามให้โรงเรียนดำเนินการอย่างจริงจังในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนประกอบการศึกษาในการประกันคุณภาพ ได้แก่ โรงเรียนโดยผู้บริหาร ครู นักเรียน เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องเป็นตัวจักรสำคัญในการประกันคุณภาพ โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์กำหนดคุณลักษณะที่ควรปฏิบัติ เป็นกระบวนการดำเนินงานและมีกลไกภายในที่จะติดตาม

การดำเนินงานตามแผน และนำข้อมูลป้อนกลับสู่การปรับปรุงคุณภาพ มีระบบกลไกภายนอก เข้ามาประเมินโรงเรียนเพื่อนำผลดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในขั้นสุดท้ายต่อไป

03 สำนักทดสอบทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2539). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"
โครงการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 1 – 11.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนป้อนกลับมา เพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ร่วมกันสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อที่ถูกต้องว่าถ้ากระบวนการประกันคุณภาพมีการวางแผนระบบอย่างถูกต้องแล้ว คุณภาพที่ดีก็จะตามมา แนวทางการดำเนินการไปสู่การประกันคุณภาพภายใน ควรใช้หลักการพัฒนาบุคลากรแบบค่อยเป็นค่อยไป มีการสร้างแรงจูงใจ ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน รวมทั้งให้มีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม ให้บุคลากรได้ตระหนักถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพมาตรฐานภายในโดยสถานศึกษาต้องมีการบริหารงานคุณภาพ (Quality Management) ด้วยการกำหนดให้มีโครงสร้างการบริหารที่แบ่งงานอย่างชัดเจน มีการควบคุมคุณภาพในกระบวนการต่าง ๆ โดยการกำกับ ติดตามทั้งภายในคือการประเมินตนเอง และจัดให้มีการอบรมบุคลากรให้มีความตระหนักถึงเรื่องการทำงานอย่างมีคุณภาพโดยมีวิธีการให้ทุกคนรับรู้ถึงนโยบายคุณภาพและเห็นว่าการทำงานต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งต้องให้บุคลากรทุกคนได้รู้ถึงความรับผิดชอบของตนเองว่าต้องทำอะไรบ้าง และที่สำคัญสถานศึกษาต้องมีการบริหารงานคุณภาพให้ได้มาตรฐานการศึกษากลางที่กำหนดไว้โดยมีแนวทาง คือ กำหนดโครงสร้างการบริหาร กำหนดนโยบายคุณภาพ จัดทำเอกสารเพื่อควบคุมมาตรฐานการทำงาน ควบคุมคุณภาพกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีการแก้ไขและมีผู้รับผิดชอบชัดเจน สถานศึกษาจะต้องทำให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงเรื่องการทำงานอย่างมีคุณภาพ และให้ทุกคนรับทราบถึงความรับผิดชอบของตนเองว่าต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดไป

04 สำนักทดสอบทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2539). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"
โครงการประกันคุณภาพการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 12 – 16.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในว่าจะประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยเฉพาะการบริหารคุณภาพ การบริหารคุณภาพ หมายถึงการกำหนดทิศทางหรือแนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการดำเนินการ เป็นการจัดระบบการทำงานเพื่อให้ได้ผลงาน สร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ และความมั่นใจแก่ลูกค้า และในการบริหารคุณภาพจะมีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan – P) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do – D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check – C) ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act – A) ขั้นตอนทั้ง 4 นี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเขียนได้ว่า Plan – Do – Check – Act หรือ P D C A ซึ่งเสมือนเป็นวงจรอันหนึ่งเรียกว่า วงจรเดมมิง (The Deming Cycle) วงจร P D C A คือวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำงานให้เสร็จอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และเชื่อถือไว้วางใจได้ วงจร P D C A เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง ในการติดตามปรับปรุงและพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้น วงจรเดมมิง (P D C A) จึงเป็นกระบวนการสำคัญ กระบวนการหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการควบคุมคุณภาพ เพื่อไปสู่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

05 สมยศ แ่มนั้ม. (2540, กุมภาพันธ์). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"
วารสารครูเชียงราย. 176 : 7 – 12.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนได้กล่าวถึงการศึกษาไทยกับการประกันคุณภาพที่ผ่านมา เราไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพ เราเน้นที่ปริมาณและยังได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพอย่างหลากหลายแนวคิด อาทิ การประกันคุณภาพ (ผลผลิต) และทั้งกระบวนการ มาตรฐานสากล ISO 9000 – 9004 คุณภาพครบวงจร และการจัดการคุณภาพทั้งกระบวนการ Total Quality Management (T Q M) ผู้เขียนได้เน้นมิติคุณภาพ T Q M ว่าเป็นการดูแลทุกเรื่อง เพื่อให้ความพึงพอใจกับลูกค้า เป็นระบบบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหัวใจของการประกันคุณภาพการศึกษา

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกลาง และให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ

เทคนิคในการบริหารให้เกิดคุณภาพ ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การจัดการคุณภาพ และการดำเนินการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ P D C A การประกันคุณภาพควรมีแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค SWOT ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารบริหารจัดการพัฒนางานไปสู่จุดมุ่งหมาย จุดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา มุ่งสู่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

06 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2540). "มาตรฐานโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร," 1 – 6.

บทความเรื่อง มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้เขียนกล่าวถึงการพิจารณามาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปว่า ควรจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมใน ส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

มาตรฐานปัจจัย ได้แก่ สภาพความพร้อมของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน หลักสูตร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารการจัดการ และ มาตรฐานด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่หลักสูตรและสังคมคาดหวัง

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้มาตรฐานด้านผลผลิตคือ ด้านผู้เรียนเป็นมาตรฐานนำ ตามด้วยมาตรฐานด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ ซึ่งการให้ผลผลิตเป็นตัวนำเพราะผลผลิตคือตัวนักเรียน เป็นสิ่งแสดงให้เห็นความเป็นมาตรฐานได้อย่างชัดเจน และยังเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาด้วย สำหรับแนวทางการประเมินมาตรฐาน มุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองในรูปคณะกรรมการ เพื่อนำผลการประเมิน มาพัฒนางานของตนเอง และเน้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ของผู้เกี่ยวข้อง และต้องระลึก อยู่เสมอว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง มิใช่ประเมินเพื่อแข่งขันหรือขอความดีความชอบ สำหรับขั้นตอนการประเมินตนเอง ควรเริ่มต้นด้วยการสร้างความเข้าใจให้มีความตระหนัก แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินโดยมีตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมประเมิน ขึ้นต่อมาได้แก่การสรุป

ผลและการรายงานผล สุดท้ายได้แก่นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง แก้ไขและส่งเสริมพัฒนาต่อไป

07 ประดิษฐ์ ศิริเดช. (2541, กรกฎาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"
วารสารครูเชียงราย. 193 : 34 – 36.

บทความเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นกระบวนการและกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักการสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการทำงาน สถานศึกษาจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ว่าจะพัฒนาคุณภาพโรงเรียน นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไรและจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาเพื่อให้โรงเรียน ผู้บริหาร คณะครู มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงกับมาตรฐานที่กำหนด สุดท้ายโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดกรอบหรือสัญญาว่าโรงเรียนจะกำหนดจุดพัฒนาอย่างไรที่จะสร้างศรัทธาให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชนที่เรียกว่า ธรรมนูญโรงเรียน

08 วรภัทร ภูเจริญ. (2541, มีนาคม – เมษายน). "ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารเพื่อคุณภาพ. 4 (24) : 73 – 76.

บทความเรื่อง ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการเสนอระบบประกันคุณภาพของ ISO 9000 กับการนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา และถ้าสถานศึกษามีปัญหาดังกล่าวนี้นสมควรที่จะต้องนำ ISO 9001 มาใช้อันได้แก่ สถานศึกษาเติบโตแบบไม่มีทิศทาง ผู้บริหารอ่อนแอ เผด็จการ ใช้แต่อารมณ์ ไม่มีการใช้ตัวเลขหรือความจริงข้อเท็จจริงมาช่วยตัดสินใจในการบริหาร และการทำงานไม่มีระบบ

ISO 9000 ไม่ได้รับรองว่าผู้เรียนเรียนจบแล้วเป็นคนเก่ง เพราะ ISO 9000 เป็นมาตรฐานของการทำงานไม่เกี่ยวกับกำไรขาดทุน เพราะนิยามของคำว่า คุณภาพ คือ จาก

ตามความต้องการของลูกค้า หรือลูกค้า (นักเรียน) ฟังพอใจ ข้อกำหนดของ ISO 9001 ได้แก่ ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ระบบคุณภาพที่ดีต้องมีครบวงจรของคุณภาพ P D C A นั่นคือต้องมีการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การลงมือแก้ไขป้องกันและเขียนไว้เป็นเอกสารเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการทำงานต่อไป

09 วิพากษ์ โรจนแพทย์. (2541, มิถุนายน – กรกฎาคม). "ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9002
สู่การประกันคุณภาพศึกษาเด็กไทย," *วารสาร สพบ.* 10 – 11.

บทความเรื่องระบบบริหารคุณภาพ ISO 9002 สู่การประกันคุณภาพศึกษาเด็กไทย ผู้เขียน กล่าวว่าการศึกษาที่มีการบริการ เป็นหัวใจสำคัญเช่นกันเหมือน ๆ กับธุรกิจบริการอื่น ๆ ระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9002 จึงถูกนำเข้ามาใช้กับการศึกษา โดยมีการควบคุมระบบการบริหาร ผู้ให้บริการหรือสถานประกอบการ แล้วให้นักเรียนนักศึกษา และผู้ปกครอง เป็นลูกค้ายึดถือหลักการที่ว่า "ถ้ากระบวนการดี จะนำผลดีไปสู่ตัวนักเรียน" สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานด้านคุณภาพ ได้แก่ สร้างความรับผิดชอบด้านการบริหารโรงเรียน สร้างระบบคุณภาพ จัดการทรัพยากรที่เป็นพัสดุ รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ให้เหมาะสม ควบคุมดูแลสิ่งที่ลูกค้าฝากไว้ให้กับโรงเรียนอันได้แก่ตัวนักเรียน ควบคุมกระบวนการ และแก้ไขและป้องกันเมื่อมีข้อร้องเรียนจากนักเรียนและผู้ปกครอง

โดยสรุปแล้ว การทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียน วิสัยทัศน์ที่ได้มาจากการระดมพลังสมองของบุคลากรในโรงเรียน เป็นความคาดหวังที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่เป็นคนเก่งและเป็นคนดีของสังคม โดยมีสื่อเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยความเชื่อว่า "ระบบดีย่อมส่งผลดีต่อนักเรียนในที่สุด" มาตรฐาน ISO 9002 คือ จุดเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ก้าวไปอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนามูลฐานของประเทศไทย

- 10 สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2541, เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา,"
วารสารวิชาการ. 1 (4) : 30 – 36.

บทความเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึงปัจจัยที่จะส่งผลให้การศึกษามีคุณภาพ ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่าง ๆ มีคุณภาพ และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง และในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องเป็นสถานศึกษาที่มุ่งมั่นสร้างระบบคุณภาพให้กับนักเรียน (ผลผลิต) สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน (ลูกค้า) และคุณภาพที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญก็คือ คุณภาพของผลผลิต แต่การที่จะได้มาซึ่งคุณภาพของผลผลิตที่ลูกค้าพอใจนั้น จะต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการ (Process Quality) และคุณภาพของบุคลากร (Human Quality) กระบวนการที่มีคุณภาพและคนที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงจะสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้ กรอบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Internal Audit) และการประเมินคุณภาพการศึกษา

- 11 สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2541, ธันวาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน," วารสารวิชาการ. 1 (2) : 25 – 29.

บทความเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน ผู้เขียนกล่าวถึง การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาจุดบกพร่องหรือจุดอ่อนในกระบวนการจัดการของโรงเรียน กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการสอน หลังจากที่ได้ดำเนินการมาแล้ว 1 ปี การทบทวนคุณภาพ กระบวนการจัดการของโรงเรียนมีกรอบการทบทวน 5 ประการ ได้แก่ ระบบสารสนเทศ ธรรมนูญโรงเรียน การบริหารและการจัดการ การรายงาน และการทบทวนการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนี้การทบทวนคุณภาพภายในมีข้อที่ควรคำนึงถึงในเรื่องระบบคุณภาพ ได้แก่ การกำหนดนโยบายในการควบคุมคุณภาพ ทีมงาน การบริหารโดยใช้มาตรฐานการศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารควรเป็นผู้บริหารมืออาชีพ บุคลากรในโรงเรียนมี

ความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ และจัดการเรียนการสอนโดยมีการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมที่นำไปสู่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

12 สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2541, ธันวาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน," *วารสารวิชาการ*. 1 (12) : 24 – 36.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน กล่าวถึงการทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาจุดบกพร่องหรือจุดอ่อนในกระบวนการจัดการของโรงเรียนและกระบวนการเรียนรู้และการสอน หลังจากที่ได้ดำเนินการมาแล้ว 1 ปี การทบทวนคุณภาพกระบวนการจัดการสอนของโรงเรียนมีกรอบการทบทวน 5 ประการ ได้แก่ ระบบสารสนเทศ ธรรมนูญโรงเรียน การบริหารและการจัดการ การรายงาน การทบทวนการดำเนินงานของโรงเรียน

นอกจากนี้การทบทวนคุณภาพภายในมีข้อควรคำนึงถึงในเรื่องของระบบคุณภาพ ได้แก่ การกำหนดนโยบายในการควบคุมคุณภาพ การใช้บุคลากรในรูปแบบทีมงาน การบริหารโดยใช้มาตรฐานการศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารควรเป็นผู้บริหารมืออาชีพ บุคลากรในโรงเรียนมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพและมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมนำไปสู่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- 13 ทรงศิริ ตุ่นทอง. (2542, มกราคม – เมษายน). “การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา,” *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 20 (60) : 1 – 15.

บทความเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยใช้ระบบการประเมินผลที่มีคุณภาพ และมาตรฐานที่ดี รวมทั้งได้กล่าวถึงจุดอ่อนของการติดตามประเมินผลการศึกษา หลายหน่วยงานได้ดำเนินการแก้ไขด้วยการนำหลักการประกันคุณภาพมาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา

หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนา การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมคิดร่วมทำของทุกฝ่าย การกระจายอำนาจทางการศึกษา และการแสดงความโปร่งใสด้วยการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การเตรียมการ การกำหนดนโยบายและเป้าหมายคุณภาพของโรงเรียน การวางแผนที่มีคุณภาพ การดำเนินการตามแผนการติดตามและตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งการทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

- 14 ประเสริฐ สุทธิประสงค์. (2542). “ข้อกำหนดระบบคุณภาพ ISO 9000 และการประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา,” *วารสารเซนต์จอห์น*. 2 (2) : 156 – 165.

บทความเรื่องข้อกำหนดคุณภาพ ISO 9000 และการประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดเรื่องมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9000 เป็นระบบประกันคุณภาพที่เป็นรูปธรรม มีระบบเอกสารที่ชัดเจน มีการตรวจติดตามคุณภาพ และมีการรับรองในระดับสากล สถาบันการศึกษาที่จัดตั้งระบบประกันคุณภาพโดยใช้มาตรฐานสากล ISO 9000 เป็นแนวทาง ต่างมีปณิธานที่จะจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการจัดดำเนินงานอย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม มีการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมแก่บุคลากรทุกคน ให้เข้าใจตรงกันว่านักเรียนคือผู้ใช้บริการของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาต้องจัด

การเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนโดยให้สอดคล้องกับสภาวะการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน และอนาคต

ข้อกำหนดระบบคุณภาพเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของมาตรฐาน ระบบคุณภาพ ISO 9000 มีรายละเอียด ได้แก่ ความรับผิดชอบด้านการบริหาร มีการจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ ควบคุมกระบวนการเรียนการสอน ตรวจสอบและการทดสอบ ปฏิบัติการแก้ไขและการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น อันจะทำให้การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ

การจัดตั้งระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 ขึ้นในสถานศึกษา เป็นการประกันถึง การมีมาตรฐานระดับสากลในการดำเนินงานจัดบริการการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม มี ระบบ มีแบบแผน ทำให้เป็นที่เชื่อได้ว่าผลผลิตจากสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9000 แล้วจะมีคุณภาพในระดับสากลด้วย การจัดตั้งระบบประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีการทำความเข้าใจและมีการตีความข้อกำหนดระบบคุณภาพ เพื่อใช้ในการศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษามีการดำเนินงานบางส่วนสอดคล้องกับข้อกำหนดของ ระบบคุณภาพอยู่แล้ว หากแต่ยังไม่เป็นระบบที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน ในภาพรวมยังไม่มียุทธศาสตร์ควบคุม ยังไม่มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอ ยังขาดการทบทวนจากฝ่าย บริหารและยังขาดการตรวจติดตามคุณภาพอย่างมีแบบแผน ดังนั้นหากสถานศึกษาได้มีการ แก้ไขปรับปรุงในเรื่องดังกล่าว ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัย ระบบมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9000 เป็นแนวทางก็จะเกิดขึ้นได้ภายในเวลาอันเหมาะสม

- 15 ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์. (2542, เมษายน). "แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด," *วารสารการประถมศึกษา*. 2 (4) : 34 – 41.

บทความเรื่อง แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัด กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่าเป็นคำที่ทุกฝ่ายในสังคมเรียกร้องให้ภาคการ ศึกษาของรัฐได้ดำเนินการพิจารณาทบทวนเป็นลำดับแรก เนื่องจากคุณภาพการศึกษาใน ปัจจุบันและที่ผ่านมาไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงได้จัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีปัจจัยประกอบในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการและด้านครูและบุคลากร สำหรับหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบไปด้วยการกระจายอำนาจทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในทางการศึกษา การจัดการและการบริหารการศึกษา และปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ฯลฯ และปัจจัยผลผลิตได้แก่ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ฉะนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผลผลิตที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในโรงเรียนให้กับทุกฝ่ายในสังคม

16 ภาวิไล นาควงษ์. (2542, กรกฎาคม - ธันวาคม). "คุณภาพทางวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษา," *จุลสารพัฒนาประสิทธิภาพการสอน*. 7 (2) : 6 - 8.

บทความเรื่อง คุณภาพทางวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่า เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และถูกกล่าวถึงมากในระยะนี้

คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง ระดับของความดีเลิศของความรู้ ซึ่งมาจากคุณภาพของการศึกษา ส่วนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีดำเนินการที่ทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การรักษาคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการและยังหมายรวมถึงกระบวนการดำรงไว้ซึ่งการปรับปรุงและการพัฒนาคุณภาพด้วย อย่างไรก็ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรกระทำอย่างต่อเนื่อง และควรแสดงความรับผิดชอบต่อ การให้ตรวจสอบได้ (Accountability) และการประกันคุณภาพภายในที่ดี ควรมีความชัดเจน มีการประเมินและเผยแพร่ ดัชนีที่บ่งชี้ที่ดีที่สุดว่ามีคุณภาพหรือไม่ คือความเอาใจใส่ในการปรับปรุงคุณภาพ

สรุปแล้วการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบ และแผนที่ได้วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะทำให้ได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์

- 17 สุนทร พูนพิพัฒน์. (2542, มกราคม – มิถุนายน). "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารรังสิตสารสนเทศ*.
5 (1) : 7 – 25.

บทความเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนนำเสนอให้เห็นสภาวะวิกฤตทางการศึกษาที่น่าเป็นห่วง มีความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา โดยยึดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยเฉพาะมาตรา 5, 6 และ 19 ที่เน้นเพื่อความต้องการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการกำหนดบทบาทและความสำคัญของผู้เรียน มาตรา 7 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี การยินยอมให้ประชาชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดให้มีระบบหรือรูปแบบสำหรับการประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ในมาตรา 37, 39, 42 โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (TQM) เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะวงจรคุณภาพ PDCA ของ ดร.เดมมิง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ มองภาพรวมของการศึกษาในอนาคต มุ่งการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียน และผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ โดยคืนอำนาจของการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนและท้องถิ่นโดยตรง

- 18 อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2542, กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารปฏิรูปการศึกษา*. 1 (25) : 9 – 10.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นบทความที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน สำหรับหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาทั้งฝ่ายผู้ให้และผู้รับบริการ ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กรและบุคลากรในพื้นที่ การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน

การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้ และมีการรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง ได้ทราบ ส่วนองค์ประกอบสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวนปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินรับรองคุณภาพการศึกษาว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว

19 เอมอร จังศิริพรปกรณ์. (2542, กรกฎาคม – ธันวาคม). "ดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพ การศึกษา : แนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาและการพัฒนาดัชนีบ่งชี้," *วารสารวิทยาลัย คริสเตียน*. 5 (2) : 4 – 13.

บทความเรื่อง ดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา : แนวคิดเบื้องต้นในการศึกษา และการพัฒนาดัชนีบ่งชี้ นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา ว่าเป็นกระบวนการ สำคัญในการพัฒนาคน เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะ การศึกษาที่มีคุณภาพด้วยการมีการจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันศึกษาทุกระดับ การประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาจะเป็นหลักประกันว่าสถาบันการศึกษาได้ ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง สถาบันการ ศึกษาต่าง ๆ ควรจะมีการประเมินผลการดำเนินการระบบประกันคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีดัชนีตัว บ่งชี้ที่เป็นตัววัดการประกันคุณภาพภายในที่มีความแม่นยำและเที่ยงตรง และผู้เขียนยังได้ กล่าวถึงความหมาย ลักษณะที่สำคัญ ประเภท คุณสมบัติและประโยชน์ตลอดจนหลักการ พัฒนาดัชนีบ่งชี้ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

20 อ่ำรุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2542, กันยายน). "การศึกษา : แนวทางพัฒนาคุณภาพ," *วารสารวิชาการ*. 2 (9) : 2 – 12.

บทความเรื่อง การศึกษา : แนวทางพัฒนาคุณภาพ กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่าประกอบไปด้วย 3 มิติที่มีความสัมพันธ์เชิงระบบซึ่งกันและกัน อันได้แก่ คุณภาพของปัจจัย (Input) ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร ครู และบุคลากรทางการศึกษา คุณภาพของกระบวนการ (Process) เช่นการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ คุณภาพของผลผลิต (Outputs) ทางการศึกษา เช่น คุณภาพของนักเรียน

ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาในทันทีได้แก่ หลักสูตร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โดยมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบไปด้วย การดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Quality Audit and Intervention) รวมทั้งการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Quality Assessment)

21 ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. (2542, กรกฎาคม). "นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารประชาศึกษา*. 49 (5) : 4 – 22.

บทความเรื่อง นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวถึงการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษานั้น มี 2 แนวทางคือ การบริหารโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลถึงมาตรฐานคุณภาพนักเรียนโดยตรง โดยการจัดให้มีการประชุมชี้แจง ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องจัดทำแผนดำเนินงาน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน กำหนดเป้าหมาย กำหนดจุดเน้นร่วมกัน และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ เพื่อที่จะให้การเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง จึงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูร่วมกันกำหนดแนวทางสำคัญที่จะนำไปสู่คุณภาพ เรียกว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาครบวงจร ได้แก่ ความพร้อมมาก่อน ต้องสอนตามแผน หนาแน่นซ่อมเสริม เพิ่มเติมนิเทศภายในสู่

หลักชัยคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพสู่มาตรฐานการศึกษา ได้แก่ การประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาได้รับรู้ถึงสภาพปัจจุบัน การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นข้อสำคัญที่จะมาซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยั่งยืนและมั่นคงสืบไป

22 จำรูญ เรืองขจร. (2543, ตุลาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษาจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในเชิงประจักษ์," *วารสารวิชาการ*. 3 (10) : 41 – 51.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในเชิงประจักษ์ กล่าวถึง บทบัญญัติในมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และในสถานศึกษาของแต่ละสังกัดได้มีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด โดยจำแนกเป็นมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย

องค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีอยู่ 2 ประการ ได้แก่ การควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การประเมินสภาพปัจจุบันตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดทำแผนปฏิบัติการคุณภาพการศึกษา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการนำระบบประกันคุณภาพภายในเข้าสู่การปฏิบัติ โดยนำเอาหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participation Working) ประยุกต์เข้ากับการบริหารเชิงระบบบูรณาการ เป็นกระบวนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเข้าสู่การปฏิบัติจริงในเชิงประจักษ์ด้วยการปรับปรุงพัฒนา

- 23 เชาวน์ อินโย และ อมรรัตน์ ทิพยจันทร์. (2543, กันยายน). "การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก," *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 5 (2) : 105 – 124.

บทความเรื่องการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกนี้ เป็นรายงานการวิจัยการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก และเปรียบเทียบการดำเนินงานและปัญหาจำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สปจ.พิษณุโลก ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอบางกระทุ่ม จำนวน 100 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการพัฒนานักเรียนมีการดำเนินงานในระดับมาก และสิ่งที่โรงเรียนต้องเร่งดำเนินงานเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัยและคุ้มค่า ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน พบว่ามีการดำเนินงานในระดับมาก โดยการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และสิ่งที่โรงเรียนต้องเร่งดำเนินงานในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความสามารถและความถนัดได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ในด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านการบริหารโรงเรียน มีการดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สิ่งที่โรงเรียนต้องเร่งดำเนินงานในด้านการบริหารโรงเรียน คือการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับงาน และในด้านผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานพัฒนานักเรียนด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

24 ธเนศ ขำเกิด. (2543, กันยายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโนทัศน์ที่จำเป็นต่อทบทวน," *วารสารวิชาการ*. 3 (9) : 71 – 77.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโนทัศน์ที่จำเป็นต่อทบทวน ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน มีสาระ รูปแบบที่ใกล้เคียงกัน คือใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นตัวนำไปสู่ระบบการประกันคุณภาพบนพื้นฐานแนวคิดที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ ภายใต้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3 ระบบ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินรับรองคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะอยู่ในส่วนที่เป็นการควบคุมคุณภาพการศึกษา และการตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการคุณภาพ PDCA การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นวัฒนธรรมการบริหารจัดการ และการทำงานในชีวิตจริงที่มุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจของทุกฝ่าย โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงไม่ใช่การสร้างภาพเพื่อรองรับการประเมินผลภายนอก

25 บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2543, กรกฎาคม – กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา," *วารสารนิเทศการศึกษา*. 1 (2) : 20 – 28.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กล่าวถึงแนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การกระจายอำนาจทางการศึกษา การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ และการแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ สถานศึกษาควรยึดแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางสำคัญในการประกันคุณภาพและมุ่งเน้นในด้านการใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการที่มีผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นเรื่องของคนทุกคนในสถานศึกษาที่มีความมุ่งมั่น พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหรือการทำงานปกติ และเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

26 วีรบุษ ปิณฑวณิช. (2543, กันยายน). " ISO เพื่อผู้เรียนหรือเพื่อใคร,"

วารสารสานปฏิรูป. 3 (30) : 18 – 23.

บทความเรื่อง ISO เพื่อผู้เรียนหรือเพื่อใคร ผู้เขียนกล่าวถึง ISO (International Organization for Standardization) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานกลาง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ธุรกิจทุกประเทศ และช่วยส่งเสริมพัฒนาการผลิต จำหน่ายสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีระบบ ISO ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษา แต่ได้มีโรงเรียนต่าง ๆ นำระบบ ISO 9002 และ 14001 นำมาใช้รับรองมาตรฐานในโรงเรียน โดยใช้ ISO 9002 ในการรับรองระบบบริหารจัดการของโรงเรียน และ ISO 14001 รับรองมาตรฐานจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดมุ่งหมายให้โรงเรียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ามาตรฐาน ISO มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้าเป็นสำคัญ ไม่สามารถนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอย่างสมบูรณ์ได้ เป็นเพียงการรับรองระบบบริหารจัดการที่ไม่มีการประกันคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นทุกโรงเรียนควรมุ่งเตรียมความพร้อมด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้พร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่นอกจากจะต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรแล้ว ยังต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ ตลอดจนต้องมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มาตรฐานที่ 2 ได้แก่มาตรฐานด้านกระบวนการ โรงเรียนจะต้องมีการจัดโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาและมีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านปัจจัย ผู้บริหารต้องมีความรู้ด้านการบริหารจัดการ ครูต้องมีความรู้เรื่องการสอนตามแนวทางปฏิรูป

ดังนั้น ISO จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของมาตรฐานการศึกษา ที่ไม่ประสานสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก การที่โรงเรียนขอทำ ISO คงไม่ใช่เรื่องเสียหาย เพียงแต่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรคำนึงถึงการใช้จ่ายที่จะบังเกิดผลคุ้มค่าต่อผู้เรียนและเจตนารมณ์สำคัญของกฎหมาย ในการปฏิรูปการศึกษาให้มากที่สุดต่อไป

27 ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. (2543, ตุลาคม). "ประกันคุณภาพการศึกษา : เรื่องง่ายที่ใคร ๆ ก็ทำได้." รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 2 (34) : 5-6.

บทความเรื่อง ประกันคุณภาพการศึกษา : เรื่องง่ายที่ใคร ๆ ก็ทำได้ ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องจริงในวิถีชีวิตของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ซึ่งเน้นการปฏิบัติจริง และการบันทึกผลที่เกิดจากการเรียนรู้ การสอนและการบริหาร กล่าวคือ นักเรียนเรียนจริง ครูสอนจริง ผู้บริหารทำจริง ทั้งยังเป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ทุกคนทำได้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ครู และผู้บริหาร ซึ่งไม่เน้นการทำเอกสารมากมาย ไม่เน้นเอกสารเป็นเล่ม ๆ การประเมินภายนอก ดูจากผลการดำเนินงานของการประกันภายในสถานศึกษา ดูว่าเด็กเรียนอย่างไร ครูสอนอย่างไร และผู้บริหารบริหารสถานศึกษาอย่างไร การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง และภายในปีการศึกษานี้ สถานศึกษาต้องเริ่มการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชนตามกฎหมาย

28 กวี วงศ์พัฒน์. (2544, กันยายน). "กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาต้องทันสมัย อยู่เสมอ," *วารสารเพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality*. 8 (47) : 62 – 66.

บทความเรื่อง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาต้องทันสมัยอยู่เสมอ กล่าวถึง สถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาให้ถูกต้องตามหลักการ ทันสมัย และเป็นแบบ อย่างได้ รวมทั้งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ และยังมี หน้าที่สำคัญอีกหลายอย่าง เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาทุกระดับจะ ต้องให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา และกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะ สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การสร้างความมั่นใจและความ พึงพอใจในคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ การดำเนินงานเน้นคุณภาพในทุกระดับทุกขั้นตอน สามารถติดตาม ตรวจสอบได้ สุดท้ายต้องมีการรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งกระบวนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษามีระบบและขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับทั้งระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่ และระดับสถาน ศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงการดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถานศึกษา การประเมินและรับรองคุณภาพ การศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานภายนอก ที่รัฐ กำหนดเพื่อประเมินและรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ กำหนดไว้

29 จำรัส นองมาก. (2544, กรกฎาคม). "สมศ. ไม่ใช่ตำรวจจับผู้ร้าย," *วารสารสถานปฏิรูป*.

4 (40) : 63 – 69.

บทความเรื่อง สมศ. ไม่ใช่ตำรวจจับผู้ร้าย กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่เรากำหนดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าถ้าเราทำตามระบบนี้แล้วจะมีคุณภาพ และมั่นใจว่าผู้บริโภคมองพอใจ ถ้าผู้บริโภคพอใจถือว่ามีคุณภาพ ระบบที่สถานศึกษาส่วนใหญ่นำมาใช้กันได้แก่ ระบบคุณภาพ PDCA คือมีระบบมีแผน ทำตามแผน ตรวจสอบที่ทำไป ถ้าไม่ดีก็แก้ไขปรับปรุง หลักการที่สำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี 3 เรื่อง คือ สถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพ ต้องทำระบบประกันให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร และถ้าต้องรายงานให้ผู้ปกครองและประชาชนทราบ รวมทั้งรายงานให้กับต้นสังกัดด้วย สถานศึกษาควรจายงานในเรื่อง 14 มาตรฐานที่เน้นเกี่ยวกับคุณภาพเด็ก 7 เรื่อง คุณภาพครู 2 เรื่อง และคุณภาพผู้บริหาร 5 เรื่อง การประเมินมาตรฐานของสำนักงานประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในแต่ละเรื่องจะใช้หลัก 3A ได้แก่ A1 ความตระหนัก Awareness สถานศึกษามีความตระหนักในเรื่องต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด A2 ความพยายาม Attempt สถานศึกษามีความพยายามในเรื่องต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด A3 ผลสัมฤทธิ์ Achievement สถานศึกษาควรมีผลงานมาแสดงให้เห็นในด้านต่าง ๆ

สรุปงานที่ สมศ. ดำเนินงานได้แก่ การไปบอกให้สถานศึกษารู้ว่าความจริงเป็นอย่างไร ความหวังของโรงเรียนเป็นอย่างไร สถานศึกษาจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

30 ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง. (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "คุณภาพกับมาตรฐาน ต้องก้าวไปด้วยกัน," *วารสาร For Quality*. 7 (41) : 82 – 84.

บทความเรื่อง คุณภาพกับมาตรฐานต้องก้าวไปด้วยกันนี้ กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่ามีอะไรบ้างที่ต้องทำ กล่าวโดยรวม สิ่งที่ต้องทำก็คือ ต้องประกันคุณภาพคน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักก่อนเป็นอันดับแรก ได้แก่ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การประกันคุณภาพการสอนของครู การประกันคุณภาพของผู้บริหาร ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นคนทั้งสิ้น บทบาทการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการวางแผนการทำงาน การปฏิบัติงานให้บรรลุผล การประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงด้วยการเน้นในทางปฏิบัติเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นผลที่เป็นรูปธรรม และในการประกันในเบื้องต้น ไม่ต้องเสียเวลากับการเตรียมเอกสารจนมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ปฏิบัติเบื่อน่ายได้

สรุปแล้วองค์ประกอบที่สำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 4 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือ ครู - อาจารย์ ควรพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประการที่ 2 นักเรียนจะต้องถูกฝึกให้เป็นคนที่มีหลักการและเหตุผล เพื่อใช้วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ประการที่ 3 ในด้านผู้บริหาร ซึ่งจัดว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ โดยเฉพาะรากฐานในทางปฏิบัติการเพื่อให้ได้ผลเป็นรูปธรรม และประการที่ 4 เรื่องของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพิจารณาในระดับที่พอเพียง เน้นคุณภาพและมาตรฐานการใช้งานเป็นหลักมากกว่าที่จะเน้นปริมาณมาก ๆ แต่ใช้ประโยชน์ไม่ค่อยได้ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนไทยจะต้องแสดงศักยภาพออกมาให้เต็มที่ หากเราสามารถจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

- 31 ธีรวิทย์ สิงห์พ. (2544, เมษายน – มิถุนายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," *วารสารข่าวครูศรีสะเกษ*. 28 (229 , 300 – 301) : 28 – 29.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน โดยสถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา อันมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้โดยผู้บริหารต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ บุคลากรทุกฝ่ายได้รับการเตรียมความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมีการกำกับติดตามดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เริ่มด้วยการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การแต่งตั้งคณะทำงาน การดำเนินการปรับปรุงคุณภาพภายใน โดยวงจรคุณภาพ P D C A และมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป

- 32 ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์. (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "ISO 9000 ในสถานศึกษา : หัวใจอยู่ที่ความตระหนักในการประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสาร For Quality*. 7 (41) : 49 – 52.

บทความเรื่อง ISO 9000 ในสถานศึกษา : หัวใจอยู่ที่ความตระหนักในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวว่าประเทศไทยยังไม่เคยมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีรูปแบบชัดเจน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นในสถานศึกษาทุกระดับ โดยมุ่งหมายที่จะรักษามาตรฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่จะส่งผลให้สถานศึกษามีมาตรฐานสากลนั้นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการเน้นการปฏิบัติจริง โดยมีระเบียบวิธีปฏิบัติ การที่จะให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษายอมรับ

และมีการปฏิบัติจริงนั้น นับเป็นภารกิจที่หนักและค่อนข้างยาก แต่ก็ถือเป็นหัวใจของการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมตั้งแต่แรกจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ปัจจัยที่บ่งคุณภาพการศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาต้องพิจารณาปัจจัยหรือมาตรฐานต่าง ๆ ที่เป็นดัชนีชี้บ่งคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สอนเน้นกระบวนการคัดเลือกเพื่อให้ได้ผู้สอนที่มีคุณภาพ ปัจจัยด้านผู้เรียนเน้นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน และปัจจัยด้านสิ่งเอื้ออำนวยกระบวนการเรียนการสอน

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพคือความคุ้มค่าที่จะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรม การพัฒนาจัดทำระบบการบริหารคุณภาพ ISO 9000 ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่ง และมีความเข้าใจเรื่องของคุณภาพดี ราคาเหมาะสม ทันเวลา อันจะทำให้ความมุ่งมั่นเรื่องคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องเป็นจริง และคุ้มค่าโดยแท้จริง

33 ปราโมทย์ เจนการ. (2544, ตุลาคม – พฤศจิกายน). "สรุปคำบรรยายพิเศษเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542," วารสาร สพบ. 18 (7) : 11.

บทความ สรุปคำบรรยายพิเศษเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้เขียนกล่าวถึง เหตุผลและความจำเป็นในการที่จะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 ซึ่งมีจำนวน 5 มาตรา ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญมาก เป็นเพราะความต้องการของผู้บริโภค การศึกษานั้นจัดเป็นสินค้าอย่างหนึ่ง เป็นสินค้าที่จัดอยู่ในประเภทบริการ และผู้บริโภคเป็นผู้จ้าง โดยจ้างให้มีการจัดการศึกษาขึ้น โดยประชาชนจะเริ่มคิดว่า เมื่อส่งบุตรหลานไปเข้าโรงเรียนแล้ว ลูกหลานของเขาจะได้อะไรจากการไปเรียนในโรงเรียนบ้าง เรื่องของคุณภาพการศึกษาจึงถูกผู้ปกครองคอยดูอยู่ ประเทศจะต้องมีการติดต่อกันด้วยเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นวิธีการติดต่อที่รวดเร็วมากในอนาคต การสร้างให้ผู้เรียนมีความถนัดทางเทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องสำคัญ และในอนาคตนั้นวิถีชีวิตจะเปลี่ยนไปจากเดิม การจัดการเรียนการสอนก็จะต้องเปลี่ยนแปลงไป และในเรื่อง

ของการประกันคุณภาพ เป็นการตรวจสอบคุณภาพและการให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสได้รับรู้ในเรื่องคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนควรต้องมีการประกันคุณภาพภายในก่อนสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ใช่เป็นการะหรือเรื่องใหม่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จึงควรปลูกฝังพัฒนาให้เกิดแนวคิด หลักการ และเหตุผลที่จำเป็นจะต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข และเมื่อนั้นคุณภาพการศึกษาจึงจะบังเกิดผล

34 ปรีชา บุญคมรัตน์. (2544, มิถุนายน – กรกฎาคม). "แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก," *วารสาร สพบ.* 18 (5) : 6–7.

บทความเรื่องแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก ผู้เขียนได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่าต้องเน้นด้านคุณภาพ ให้มีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด สถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ว่า ให้นหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนด้วยการ สร้างความตระหนัก (Awareness) โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา บุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บุคลากรทุกคนมีความมุ่งมั่น (Attempt) ในการปฏิบัติงานตามโครงการ / งาน / กิจกรรม ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเสียสละ มุ่งความสำเร็จ (Achievement) ให้บุคลากรที่ร่วมรับผิดชอบโครงการ งาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ติดตามประเมินผล

- 35 วันทนา เมืองจันทร์. (2544, กรกฎาคม). "การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหาร กับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา," *วิทยจารย์*. 100 (24) : 21 – 25.

บทความเรื่อง การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดในเรื่องการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพคน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะสำเร็จได้นั้น ผู้ที่มีส่วนสำคัญในเรื่องดังกล่าว ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ 2 ประการคือ ความมีกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ ได้แก่ การรู้จักคิดถูกทาง ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้น ทำให้รู้ว่าควรจะต้องวางแผนบริหารงานอย่างไร ต้องมีการทำงานเป็นทีม ต้องชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติม ต้องพัฒนาบุคลากร แสวงหาความร่วมมือ ซึ่งผู้บริหารสามารถนำคุณธรรมทั้ง 2 ประการมาใช้ในการแสดงบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ด้วยการ กำหนดเป้าหมายคุณภาพ กำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการสร้างระบบควบคุมคุณภาพ ด้วยการกำกับติดตาม ดูแลให้ความช่วยเหลือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งความเป็นกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ ผู้บริหารจะต้องคิดให้กว้าง คิดให้รอบด้าน กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน คิดและทำอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนก่อนหลัง ใช้วิธีคิดหลาย ๆ รูปแบบ รวมทั้งต้องมีความสามารถสร้างภาพของงานให้ชัดก่อนลงมือทำงาน โดยใช้ความมีกัลยาณมิตรมาช่วย ก็จะทำให้งานประกันคุณภาพภายในประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

36 ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. (2544, มกราคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : ประกันการพัฒนาคุณภาพคน," *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*. 4 (4) : 36 – 37.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา : ประกันการพัฒนาคุณภาพคน ผู้เขียนได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ตามที่ต้องการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีหลักการสำคัญ ได้แก่ การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กรและบุคลากรในพื้นที่ การดำเนินการเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสามารถติดตามตรวจสอบได้ รวมทั้งการรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

จากหลักการสำคัญดังกล่าว กระบวนการสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินและรับรองคุณภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อประเมินและรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด

จากกระบวนการขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จนได้ผลผลิตสุดท้ายคือ คนคุณภาพ ตามที่ประเทศชาติต้องการ

- 37 ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). "ปฏิรูปการศึกษา
ก้าวอย่างมั่นใจ," *วารสารปฏิรูปการศึกษา*. 87 – 90.

บทความเรื่องปฏิรูปการศึกษาก้าวอย่างมั่นใจ ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดการประกัน
คุณภาพ เป็นการให้สัตยาบันของสถานศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาต่อ
พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้การศึกษ จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตาม
ที่กำหนดไว้ ทั้งการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ
ที่ปรากฏในหลักสูตร และมาตรฐานที่กำหนด

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแผนงานหนึ่งใน 20
แผนงานการปฏิรูปการศึกษาและเป็นแผนงานที่ทุกคนได้ดำเนินการอย่างจริงจัง เป็นระบบอย่าง
ต่อเนื่องจนเห็นกระบวนการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

และจากการดำเนินการดังกล่าวพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งสามารถนำระบบการประกัน
คุณภาพภายในไปปฏิบัติ โดยมีการจัดระบบ และวิธีการให้เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา
และทางกรมวิชาการ ได้นำผลการดำเนินโครงการนำไปสู่การยกร่างกฎกระทรวง ว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางแก่สถานศึกษาต่าง ๆ ใช้เป็น
แนวทางในการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

- 38 สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544, พฤศจิกายน). "คำของครูให้ดูที่ศิษย์," *For Quality*.
8 (49) : 27 – 29.

บทความเรื่อง คำของครูให้ดูที่ศิษย์ ผู้เขียนกล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 มีแนวทางในการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ของ
สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังกำหนดความมุ่งหมายและหลักการ
สำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานในหมวด 6 มาตรฐานและการ
ประกันคุณภาพทางการศึกษา กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและ
ภายนอก ในมาตรา 47 และในมาตรา 48 และในมาตรา 49 ซึ่งกำหนดให้มีสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่การประเมินคุณภาพภายนอก

เป็นองค์กรมหาชน มีชื่อย่อว่า สมศ. ซึ่งเกิดขึ้นจากปัญหา 2 อย่าง ได้แก่ ปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาตกต่ำ และการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ณ สถานศึกษา ถ้าไม่มีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจก็จะขาดทิศทางและมาตรฐาน รวมทั้งการติดตามดูการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาทั้งหลายว่า เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาหรือไม่

คุณภาพการศึกษาวัดได้จากการเรียนรู้ของเด็ก การศึกษาก็คือการพัฒนาเด็ก เพื่อให้เด็กมีความสุข สนุกในการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยิ่งไปกว่านั้นถ้าเด็กมีความคิด พินิจพิเคราะห์ มีศีลธรรมนั้นก็บ่งบอกถึงคุณภาพของการศึกษา เราต้องดูถึงกระบวนการต่าง ๆ ด้วย อาทิ กระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการโดยเราจะเน้นที่ Out put ที่จะเกิดกับเด็กเป็นสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ระบบประกันคุณภาพจะมี 2 ส่วนคือการประกันคุณภาพภายใน อันเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและต้นสังกัด กับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งทั้ง 2 ส่วนนี้จะต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องในลักษณะที่เกื้อกูลกัน โดยการประกันคุณภาพภายนอกต้องเป็นการยืนยันสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาดีขึ้น

39 สรรค์ศึกษากับ สมศ. (2544, พฤศจิกายน). "สมศ. กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," *มติชน*. 24 (8660).

บทความเรื่อง สมศ. กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นบทความที่กล่าวถึง ลักษณะของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดีเห็นได้จากสถานศึกษานั้นมีระบบการทำงานด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ และผสมผสานกับการปฏิบัติงานตามปกติ มีกระบวนการทำงานด้านการประกันคุณภาพที่เป็นระบบและต่อเนื่อง มีการประเมินภายในที่ประเมินตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้การสอนและการบริหารจัดการที่ดี และสุดท้ายมีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สมศ. จึงได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในโครงการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับ

การประเมินภายนอก โดยส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. โดยมุ่งสู่การพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาให้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาระบบสารสนเทศของนักเรียนและสถานศึกษา การพัฒนาระบบประเมินตนเองของสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี การพัฒนาการบริหารจัดการที่เป็นระบบครบวงจร (P D C A) ให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา และสุดท้าย สมศ. ได้เน้นให้ทุกสถานศึกษาใช้งบประมาณดังกล่าว ดำเนินการเพื่อสร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

40 สามารถ หงษ์วีไล. (2544, พฤษภาคม). "การส่งเสริมคุณภาพ ตอน การทำให้เป็นมาตรฐาน," *For Quality*. 8 (43) : 109 – 113.

บทความเรื่อง การส่งเสริมคุณภาพ ตอน การทำให้เป็นมาตรฐาน ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องมาตรฐานการบริหารงานสู่ความสำเร็จ การแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงงานตามวงจรคุณภาพ P D C A ถ้าได้มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามมาตรการที่วางแผนไว้ หากบรรลุผลตามเป้าหมายให้นำมาตรการที่ดำเนินการแล้วบรรลุเป้าหมายมาจัดทำเป็นมาตรฐาน

กระบวนการจัดทำให้เป็นมาตรฐาน เป็นปฏิบัติการสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดการป้องกันปัญหาซ้ำหรือป้องกันมิให้เกิดปัญหาอีก กลไกการทำให้เป็นมาตรฐาน - ปฏิบัติการสู่ความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานขององค์กรหรือสถานศึกษา ควรให้ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานนั้น ๆ และผู้บังคับบัญชาต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิดว่าวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างครบถ้วนเหมาะสม เพื่อรับทราบปัญหา ทำการปรับแต่งมาตรฐานให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติต่อไป

มาตรฐานที่ตีนั้นผู้ปฏิบัติต้องมีความสุขในการปฏิบัติตาม สามารถตรวจและรับรองชิ้นงานได้ด้วยตนเอง มนุษย์จะมีความสุขเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ ดังนั้นมาตรการจูงใจอันดับแรกคือมอบหมายงานที่เหมาะสมและส่งเสริมให้เขาทำงานสำเร็จในระดับที่ระบุไว้เป็นมาตรฐาน การจูงใจให้ผู้ร่วมงานได้ปฏิบัติตามมาตรฐานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย จึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้องทำการทบทวนมาตรฐานอยู่เสมอ เพราะมาตรฐานทั้งหลายอาจมีความเหมาะสมอยู่ในช่วง

เวลาหนึ่ง แต่เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการทบทวน

ในองค์กรที่ประสงค์จะทำให้เกิดเป็นมาตรฐาน ผู้บริหารจะไม่เป็นเพียงผู้ส่งสารเท่านั้น แต่จะต้องปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานเฉกเช่นพ่อแม่ปฏิบัติต่อดูก จึงจะทำให้การทำให้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติประสบความสำเร็จและสามารถป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในภายภาคหน้าได้

- 41 สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544, กันยายน). “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก.” *วารสารวิชาการ*. 4 (9) : 12 – 18.

บทความเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก ผู้เขียนได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินมาตรฐานการศึกษา และการรายงานคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อเป็นการปฏิรูปกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา และผลสำเร็จ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และผู้บริหารจะต้องเข้ามามีส่วนส่งเสริมสนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำอย่างจริงจังตั้งแต่เริ่มต้น งานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงจะประสบผลสำเร็จ

42 สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544, ตุลาคม). "แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา," *วารสารวิชาการ*. 4 (10) : 15 – 20.

บทความเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา โดยยึดหลัก 3 ประการคือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพศึกษามี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและการปรับปรุงสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสำคัญและมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาของสถานศึกษาที่จะดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่านักเรียนจะมีคุณภาพอันพึงประสงค์ ตามความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะสำเร็จได้จะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา

43 ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. (2544, ตุลาคม – ธันวาคม). "มาตรฐานการศึกษาสุปี 2545," *สื่อพลัง*. 9 (4) : 8 – 17.

บทความเรื่อง มาตรฐานการศึกษาสุปี 2545 ได้กล่าวถึงโรงเรียนกับการประกันคุณภาพ ในมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการดำเนินการเชื่อมโยงใน 3 เรื่องหลัก เพื่อพร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่นอกจากจะต้องมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรแล้ว ยังต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ ตลอดจนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านกระบวนการที่สถานศึกษาต้องมีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ที่สำคัญต้องมี

กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสุดท้าย ได้แก่มาตรฐานด้านปัจจัย คือผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ ขณะที่ครูก็ต้องมีความสามารถ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ตลอดจนการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น การทำให้เกิดการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยจำแนกมาตรฐานและการ ประกันคุณภาพไว้ 2 แนวทางคือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นภารกิจของ สถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกของหน่วยงานอิสระ (สำนักงาน สมศ.) บนหลักการร่วมกัน 3 ประการคือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการ ประเมินคุณภาพ

44 เกียรติศักดิ์ ชารีโคตร. (2545, มีนาคม – เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา กับการประเมินภายนอก," *วารสารการประถมศึกษาอุดรธานี*. 21 (1) : 26 – 29.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กับการประเมิน ภายนอก ผู้เขียนกล่าวถึงการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เมื่อเดือนสิงหาคม 2542 ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเกิดจากความพยายามที่จะปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจต่อสาธารณชนว่า สถานศึกษาได้จัด การศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต โดยมีแนว ปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา และการรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี แต่กล่าวโดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแล้ว ถือได้ว่า ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่แต่ประการใด เป็นเพียงสิ่งที่สถานศึกษาถือปฏิบัติกันอย่างครบถ้วนเป็น ประจำอยู่แล้ว การดำเนินการเพียงจัดให้เป็นระบบ และถือปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื้อเท่านั้น

- 45 สมนึก จันทวิภักดิ์. (2545, เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเชียงกลาง "ประชาพัฒนา"," วารสารวิชาการ. 5 (4) : 21 – 28.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเชียงกลาง "ประชาพัฒนา" ผู้เขียนกล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นเรื่องที่ต้องทำไปพร้อม ๆ กัน ตามทิศทางของยุทธศาสตร์หลักทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมุ่งเน้นสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในใจของบุคลากรในโรงเรียน ลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แม้จะเดินไปอย่างช้า ๆ แต่เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการคือศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ปรับปรุงธรรมนูญโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของโรงเรียนตามความต้องการของชุมชน นำผลการประเมินตนเองมาใช้ในการวางแผนการบริหารการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ประเมินตนเองโดยยึดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก และรายงานการประเมินตนเองแล้วส่งผลการประเมินให้ฝ่ายแผนงานเพื่อสรุปผลเป็นภาพรวมของโรงเรียนและเขียนรายงานการประเมินตนเองให้กับหน่วยงานต้นสังกัดตลอดจนเผยแพร่ต่อชุมชน

- 46 สาดร คมจันทร์. (2545, มีนาคม – เมษายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," วารสารการประถมศึกษาอุดรธานี. 21 (1) : 5 – 7.

บทความเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษาพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง บนหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยภาระงานสำคัญที่มีข้อเปลี่ยนแปลงใหม่ แต่กลับเป็นการจัดการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา ได้แก่ การทบทวน การจัดระบบบริหารว่าสามารถรองรับการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติหรือไม่ มีการจัดระบบสารสนเทศ

เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์ ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษาที่สามารถบอกจุดเด่น จุดด้อย สภาพปัญหาที่ต้องปรับแก้ไข สถานศึกษาและชุมชนต้องร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจของการดำเนินการงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

47 สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545, มกราคม). “เมื่อผู้ประเมินภายนอกมาตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : จากประสบการณ์สู่แนวปฏิบัติ.” *วารสารวิชาการ*. 5 (1) : 44 – 45.

บทความเรื่อง เมื่อผู้ประเมินภายนอกมาตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : จากประสบการณ์สู่แนวปฏิบัติ ผู้เขียนกล่าวว่า สาระบัญญัติในหมวด 6 มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากรให้มีจิตสำนึก และตื่นตัวต่อการประเมินคุณภาพรวมทั้งมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการประเมิน การเตรียมเอกสารหลักฐานการประเมินตนเอง SSR. แนวทางการประเมินภายนอก ซึ่งเป็นการยืนยันสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง ในลักษณะสร้างสรรค์ เป็นกัลยาณมิตร ไม่ใช่จับผิด สำหรับมิติที่ใช้ในการจัดคุณภาพจำแนกเป็น 3 ประการ ได้แก่ ความตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) เป็นความเข้าใจในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและมีความต้องการที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น ความพยายาม (Attempt) มีร่องรอยความพยายามในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดีขึ้น และการบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement) ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

- 48 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (ม.ป.ป.). "การประเมินคุณภาพการศึกษา," *Thai Education Journal*. 3 (18) : 62 – 69.

บทความเรื่อง การประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนกล่าวถึงการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงจะขอรับการประเมินจาก สมศ. ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและภายนอก จึงควรสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน และต่างก็มุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง เป็นการตรวจสอบเพื่อยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และช่วยให้สถานศึกษาได้ข้อมูล สะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา

บทที่ 6

บรรณนิทัศน์งานวิจัย

บรรณนิทัศน์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 23 เรื่อง จากสถาบันต่าง ๆ ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. มหาวิทยาลัยบูรพา
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
7. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดเรียงบรรณนิทัศน์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 23 เรื่อง จัดเรียงลำดับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2539 - 2544 ดังนี้

1. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2539 ลำดับที่ 01
2. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2541 ลำดับที่ 02
3. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2542 ลำดับที่ 03 - 06
4. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2543 ลำดับที่ 07 - 14
5. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2544 ลำดับที่ 15 - 23

- 01 ธเนศ คิดรุ่งเรือง. (2539). การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นสถานภาพ และความแตกต่างเกี่ยวกับแนวทางและวิธีสร้างคุณภาพ ด้านการประกันคุณภาพในเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการนำร่อง กับโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2538 จำนวน 48 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าสถิติ $\sqrt{\text{ไคสแควร์}}$ ประกอบกับค่าทดสอบของมาร์สคิลโล

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการมีการบริหารงานวิชาการในแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพภายในมาก และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกันในแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่า

- 02 สุมน บริสุทธิ์. (2541). การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการบริหารและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังและผลการศึกษาค้นคว้าจากรายการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุสูงสุด พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนโดย

จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพียงแผนเดียว โรงเรียนกำหนดภาพอนาคตโดยพิจารณาจาก ปัจจัยภายใน กำหนดวัตถุประสงค์โดยวิเคราะห์จากประสบการณ์ของบุคลากรและผู้บริหาร กำหนดกลยุทธ์โดยพิจารณาโอกาสและข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก กำหนด มาตรฐานผลการปฏิบัติงานโดยยึดแนวทางการปฏิบัติงาน การติดตามทบทวนแผน หัวหน้า งานติดตามแล้วรายงานทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร การจัดองค์การทั้ง 6 งาน ใน โครงสร้างการบริหารโรงเรียนร่วมกันรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อให้โรงเรียนได้มาตรฐาน ผู้บริหาร มอบหมายงานตามความเหมาะสมและรับฟังความคิดเห็นในที่ประชุม โรงเรียนมีการประสาน งานทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน มีการกำหนดหัวหน้างานและขอบเขตอำนาจหน้าที่ ชัดเจนอยู่ในคำสั่ง การเป็นผู้นำ ผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการเป็นผู้นิเทศ โดยเน้นการ ทำงานเป็นกลุ่ม มีการจูงใจทั้งทางบวกและทางลบ มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้โรงเรียนได้ มาตรฐาน ในด้านบุคลากร วิธีการและลักษณะนิสัยในการทำงาน การติดต่อสื่อสารมีทั้งแบบ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ วิธีขจัดความขัดแย้งใช้การพบปะทำความเข้าใจกับต้นตอของ ปัญหา การควบคุม มีการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์และการใช้ทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด โดยให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์ แก้ไขโดยเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยผู้บริหารให้คำปรึกษา

ผลการศึกษาค้นคว้าจากรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุสูงสุด พบว่า โรงเรียนมีการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำหนดภาพอนาคตโดยพิจารณาจากปัจจัยภายใน กำหนดวัตถุประสงค์โดยยึดเกณฑ์มาตรฐานของ สปช. เป็นหลัก กำหนดกลยุทธ์โดยเลือกวิธีการ ที่เหมาะสมแล้วจัดทำแผนงาน กำหนดมาตรฐานผลการปฏิบัติงานโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของ สปช. เป็นหลัก การติดตามทบทวนแผน มีคณะกรรมการติดตามและจัดประชุมแจ้งผลการ ดำเนินงานเป็นระยะ ๆ การจัดองค์การ งานวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานเพื่อให้ โรงเรียนได้มาตรฐาน การมอบหมายงาน กำหนดตามมติที่ประชุม มีการประสานงานทั้งภายใน โรงเรียนและภายนอกโรงเรียน มีการกำหนดหัวหน้างาน โดยมีระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ การเป็นผู้นำ ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศ โดยการฝึกอบรมและให้คำแนะนำ มีการจูงใจทั้งทางบวก และทางลบ มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้โรงเรียนได้มาตรฐาน ในด้านบุคลากร วิธีการทำงาน เทคโนโลยี และอื่น ๆ การติดต่อสื่อสารเน้นแบบไม่เป็นทางการ ขจัดความขัดแย้งโดยรีบค้นหา สาเหตุ วิธีการแก้ปัญหาและแก้ปัญหาที่นั้นโดยเร็ว การควบคุม มีการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์ แก้ไขโดย เปลี่ยนวิธีการทำงาน

ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทั้งผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
ระบุว่า ไม่มีปัญหา

03 วิจัย ตริเล็ก. (2542). *ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการประกันคุณภาพ
การศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).*
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง *ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา
โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา* นี้ มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบ
บริหาร ISO 9000 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบริหาร ISO 9000 ด้านสภาพ
ปัจจุบันในโรงเรียน ด้านความพร้อมและความเป็นไปได้ในการนำระบบบริหาร ISO 9000 มา
ใช้ในโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการ
ศึกษาโดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนก
ตามตำแหน่งทางราชการ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และอายุการรับราชการ เพื่อศึกษา
ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการนำระบบบริหาร ISO 9000 มาใช้ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าสถานศึกษา 36 คน ผู้ช่วยหัวหน้า
สถานศึกษา 144 คน และครูผู้สอน 656 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 836 คน โดย
สุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง ทั้ง 9 กลุ่มโรงเรียน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกัน
คุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่
หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้การทดสอบค่า t -test ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มขึ้นไป ใช้การ
วิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test)

ผลการศึกษาค้นคว้า ทั้งผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบริหาร
ISO 9000 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันในโรงเรียน ความ

พร้อมและความเป็นไปได้ในการนำระบบบริหาร ISO 9000 มาใช้ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งทางราชการ อายุ และวุฒิทางการศึกษา แต่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศและอายุการรับราชการ ผู้บริหารและครูได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีผู้เสนอความคิดเห็นมากที่สุดว่า การประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 มีผลดี คือ ทำให้โรงเรียนพัฒนาระบบปฏิบัติงาน จัดการศึกษาอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีกฎเกณฑ์ มีความต่อเนื่องและมีคุณภาพ ส่วนผลเสีย คือ ทำให้การเรียนการสอนด้อยคุณภาพ เพราะนำเวลาไปมุ่งมั่นกับระบบบริหาร ISO 9000 อีกทั้งสิ้นเปลืองงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร และเวลา ปัญหาอุปสรรค คือ ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน บุคลากรไม่มีเวลา บุคลากรไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับระบบบริหาร ISO 9000 แก่บุคลากรในโรงเรียน

04 สุพัฒน์ พรหมวัง. (2542). การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนครนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาของครูที่มีสถานภาพตำแหน่ง และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 294 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 147 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 147 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2541 ได้จากการใช้เทคนิคการ สุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็น

มาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 – 0.80 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.78 – 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่วนรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน อยู่ในระดับมาก
2. ครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนมีปัญหการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่วนรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งกับขนาดโรงเรียนต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
4. ครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกันมีปัญหการดำเนินงาน โดยส่วนรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหการดำเนินงานด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน มากกว่าครูวิชาการโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหการดำเนินงานเป็นรายด้าน 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหการดำเนินงานโดยส่วนรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ในการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน และในการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหการดำเนินงานมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กในด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียนต่อปัญหการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

- 05 สุวรรณ วิลารักษ์. (2542). *ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา*.
ปัญหาพิเศษ รม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

ในการศึกษาความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และศึกษาปัจจัยหลักพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับที่ดีเป็นส่วนใหญ่ และมีอัตราส่วนของความรู้ความเข้าใจที่มากกว่าครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ที่ระดับ "พอเข้าใจ" เป็นส่วนใหญ่ อัตราส่วนที่มีความรู้ความเข้าใจดียังมีน้อยมาก และบุคลากรในกลุ่มที่มีอายุมากมีประสบการณ์ที่ยาวนาน จะมีระดับความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่าบุคลากรที่อยู่ในกลุ่มอายุน้อย ระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะนำไปสู่ภาคการปฏิบัติของการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ ส่วนในด้านปัจจัยหลักพื้นฐานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญที่สุด คือ ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน จะเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงกับนักเรียน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญ คือ ครูฝ่ายปฏิบัติการสอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากแนวเดิม มิได้กระทำเพื่อทำให้เด็กมีกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และหาคำตอบอย่างแท้จริง กระบวนการกำกับ ติดตาม การนิเทศและประเมินผลจากองค์กรภายนอก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลให้ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายต่อไป

- 06 สุวิทย์ ยันอินทร์. (2542). ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานจำแนกตามพื้นที่ตั้งของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำนวน 160 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติที (t-test)

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการนิเทศและสนับสนุนทางวิชาการ และด้านมาตรฐานโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลด้านมาตรฐานโรงเรียนพบว่า มีปัญหาการบริหารงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการบริหารงานอันดับหนึ่งคือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีสอนที่หลากหลาย และอันดับสุดท้ายคือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ ด้านการพัฒนาบุคลากรพบว่า มีปัญหาการบริหารงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการบริหารงานอันดับหนึ่งคือ การส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้ที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนางานของตนเอง และอันดับสุดท้ายคือ การส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้ห้องวิทยาศาสตร์ ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนพบว่า มีปัญหาการบริหารงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้วโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการบริหารงานอันดับหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินและปรับปรุงตนเอง และอันดับสุดท้ายคือ การวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ด้านการนิเทศและสนับสนุนทางวิชาการพบว่า มีปัญหาการบริหารงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการบริหารอันดับหนึ่งคือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนงานวิชาการอย่างเพียงพอ และอันดับสุดท้ายคือ การจัดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประเภทการดำเนินงานพบว่า ปัญหาการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามพื้นที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ปัญหาการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านมาตรฐานโรงเรียน และด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนที่พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

07 ขวลิต ศรีพวงผกาพันธุ์. (2543). *ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบาย*

ประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).

มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

งานวิจัยเรื่อง ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนมนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน คือ การประกันโอกาสทางการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันประสิทธิภาพการศึกษา และการประกันความปลอดภัย ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 346 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2542 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.89 และค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้

t-test (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานมีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด ด้านการประกันความปลอดภัยอยู่ในอันดับต่ำสุด ข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกันมีระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน เฉพาะด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5 ถึง 10 ปี มีปัญหามากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

08 ชัย ปองเสงี่ยม. (2543). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง.

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปางนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการช่วยเหลือสนับสนุนของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ข้าราชการครูทั้งหมดในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองปาน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 35 คน ครูวิชาการ 35 คน ครูผู้สอน 226 คน รวมทั้งหมด 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และปลายเปิด ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่ประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้านหลักสูตร มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

จัดปัจจัยที่เอื้อต่อหลักสูตรแกนกลาง และการจัดการเรียนการสอน แต่การดำเนินการยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำสาระของหลักสูตรท้องถิ่น ครูเห็นว่าต้องใช้เวลามากในการดำเนินการ

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง แต่การดำเนินการยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนที่เน้นกระบวนการที่หลากหลาย ขาดเทคนิคการสอนที่จะให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดความพร้อม ความสะดวกหรือร้อนในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ยกย่องสรรเสริญครูดี เนื่องจากครูบางส่วนยังขาดจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครู ไม่กระตือรือร้นในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมทั้งขาดแรงจูงใจในการทำงาน

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหารและการจัดการ มีการตั้งคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการศึกษา โดยมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน แต่ยังคงขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน และระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการบริหารงานของโรงเรียน

- 09 ดิเรก ทวยมีฤทธิ์. (2543). *การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา*. งานวิจัยจากคณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับปัญหาการปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตามขั้นตอน การประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 227 คน ได้มา โดยคำนวณสัดส่วนของประชากรและเทียบบัญญัติไตรยางศ์ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ครูใหญ่ 32 คน และผู้จัดการ 32 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดตัวเลือก 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์เป็นการ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) การรวบรวมข้อมูลโดยใช้ความเรียงและ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ความถี่

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของครูโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 มาตรฐานมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 มาตรฐาน ได้แก่ ด้านกิจการนักเรียน และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 มาตรฐานด้วยกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมากได้ดังนี้ บุคลากร ปรึกษาและเป้าหมายของโรงเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการ การบริหาร สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน และหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาในการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 ชั้น ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภท สามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้คือ การจัดทำ ธรรมนูญโรงเรียน / แผนพัฒนาโรงเรียน มีปัญหาโดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ระดับแรก ได้ดังนี้ การเขียนธรรมนูญโรงเรียน / แผนพัฒนาโรงเรียน , แนวปฏิบัติในการจัดทำ และการ วิเคราะห์มาตรฐาน การดำเนินงานตามธรรมนูญโรงเรียน / แผนพัฒนาโรงเรียน มีปัญหาโดย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ระดับแรก ได้ดังนี้ การปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ , ครูมีภาระต่าง ๆ ไม่ค่อยมีเวลา และงบประมาณไม่เพียงพอ การติดตามตรวจสอบและปรับปรุง มีปัญหาโดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ระดับแรก ได้ดังนี้ ไม่ได้ประเมินผลการดำเนินงาน , ความพร้อมของบุคลากร และการเก็บหลักฐาน การประเมินตนเองและรายงานผล มีปัญหา โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ระดับแรก ได้ดังนี้ การเขียนการประเมินตนเอง , การรวบรวม งานแต่ละฝ่ายให้เป็นงานเดียวกัน และการวางแผนการประเมินที่ต่อเนื่อง

- 10 ทำเนียบ มหาพรหม. (2543). การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานและเพื่อประมวล ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 36 คน หัวหน้าแผนงานโรงเรียน จำนวน 36 คน และหัวหน้าหมวดวิชา 195 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม 267 ฉบับ ได้รับคือ 261 ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.62 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เรียงลำดับ คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผลผลิต การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหา อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านบุคลากร เพื่อให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาดีขึ้น ควรดำเนินการคือ ให้อาจารย์ตระหนักในบทบาทหน้าที่ และปฏิบัติงานให้ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้บริหารจัดกิจกรรมที่ให้นักบุคลากรในโรงเรียนมีความรักสามัคคีกัน รักในเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นอาจารย์ มีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์การร่วมกัน โรงเรียนจัดฝึกอบรมสัมมนาและประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนกำหนดและประกาศคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบ และร่วมกันปฏิบัติตามอย่างจริงจัง โรงเรียนจัดประชุมวางแผนงานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

- 11 เพ็ญศรี คชศิลา. (2543). *การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.*

การวิจัยเรื่อง การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรคือผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานโรงเรียนปี 2541 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการประเมินมาใช้ทุกประเด็น โดยเฉพาะมาตรฐานที่ไม่ผ่านการประเมิน ด้านปัจจัย คือครูมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการคือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักการและความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปัญหาที่พบคือ การขาดงบประมาณ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิก ชมรมวิชาชีพครู ขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน ขาดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ขาดการวิจัยและนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้

- 12 ยุกพล สมปราง. (2543). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*

การวิจัยเรื่อง *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ* นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทราบว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามากน้อยแค่ไหน ซึ่งเป็นผลต่อความสำเร็จ ต่อนโยบายของรัฐ ซึ่งกรมสามัญศึกษาเป็นผู้กำหนดระบบการประกันคุณภาพให้แต่ละโรงเรียนเป็นผู้นำไปปฏิบัติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะกรณีของครู - อาจารย์โรงเรียนพรตพิทยพยัต สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นกรณีตัวอย่าง เพียง 30 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งผลการศึกษาได้พบว่า จำนวนครูเมื่อเทียบกับจำนวนห้องเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด แหล่งความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ครูส่วนใหญ่ทราบจากเอกสารและการอบรมสัมมนา การดำเนินการปฏิบัติการเรียนรู้ให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานสามารถใช้ได้กับโรงเรียนทุกขนาด และการประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสอนของครู

การศึกษาปัญหาพิเศษในเอกสารเล่มนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอแนะผลการศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของชาติ

- 13 สวัสดิ์ แก้วศักดิ์. (2543). การติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นอนุบาล 1 - 2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 คณะกรรมการโรงเรียนจากครูสายผู้สอน คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวม 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ด้านผลผลิต มีผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการ มีผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "สูง" สภาพการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "สูง" ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" และแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญได้แก่ การเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์หน่วยงานตามสภาพความเป็นจริง และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการประเมินภายใน และการประเมินภายนอก

- 14 สุพัฒน์ สรรค์สร้างกิจ. (2543). *สุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา* ของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา สุขภาพองค์กรและระดับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และมีสุขภาพองค์กร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 28 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดสุขภาพองค์กรที่ พรรณี สุวดี พัฒนาจากแนวคิดของมายส์ (Miles) กับ ฮอยและเฟลด์แมน (Hoy and Feldman) และการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพในโรงเรียนเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คะแนนมาตรฐาน 500 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 100 ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า สุขภาพองค์กรโดยภาพรวมสมบูรณ์ค่อนข้างมาก เมื่อแยกพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีสุขภาพองค์กรสมบูรณ์ค่อนข้างมาก และโรงเรียนขนาดเล็กมีสุขภาพองค์กรสมบูรณ์ปานกลาง สำหรับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม และเมื่อแยกพิจารณาโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนมีสุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การมุ่งเน้นวิชาการ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และบูรณาภาพของสถาบัน

- 15 ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นตา. (2544). การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

การวิจัยเรื่อง การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานเตรียมโรงเรียนให้พร้อมเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานเตรียมการของโรงเรียน เพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๘ โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ และมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์กระจาย

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ระดับการดำเนินงานการเตรียมโรงเรียน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนดังกล่าวทั้ง 6 ด้าน คือ การศึกษา และการเตรียมการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การพัฒนาและปรับปรุง และการเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานที่กำหนด ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

- 16 รัชนีญาทิพย์ บุณยพันธุ์วัฒน์. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา 2543. ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้ ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนนครนายกวิทยาคม / ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสภาพการปฏิบัติจริง กับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดมีขึ้นของโรงเรียนนครนายกวิทยาคม และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนนครนายกวิทยาคม ต่อการส่งเสริม ปรับปรุง และแก้ไขการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนด กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นอาจารย์ฝ่ายบริหารโรงเรียน จำนวน 14 คน และฝ่ายปฏิบัติการสอน จำนวน 42 คน และใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนครนายกวิทยาคม ตามความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายบริหารโรงเรียน และฝ่ายปฏิบัติการสอน อยู่ในระดับ "น้อย" และบุคลากรมีความคาดหวังที่ต้องการให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ "มากที่สุด" ผลการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสภาพการปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหารโรงเรียน กับฝ่ายปฏิบัติการสอน อยู่ในระดับ "น้อย" ส่วนความคาดหวังที่ต้องการให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนนครนายกวิทยาคมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" เช่นเดียวกัน และความคิดเห็นของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารโรงเรียนและฝ่ายปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่า ควรดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้การประกันคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรอย่างทั่วถึง วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ บุคลากรทุกฝ่าย ทุกคนต้องร่วมมือกันดำเนินการและมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ ๆ และอย่างใกล้ชิด

- 17 นิยม โพธิ์งาม. (2544). *การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนนาร่อง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนนาร่อง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ หัวหน้าสายระดับชั้น และครูผู้สอน ในโรงเรียนนาร่องระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณภาพภายในโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ด้านการปฏิบัติ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาในการประเมินคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีปัญหาระดับ "ปานกลาง" เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ข้อเสนอแนะในการประเมินคุณภาพภายในห้าอันดับแรก คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายใน ตั้งแต่การวางแผน ติดตาม กำกับ ดูแลและส่งเสริมการดำเนินอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนควรเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายใน บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมมือกันทำงานเป็นทีม ในการประเมินคุณภาพภายใน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน และควรจัดให้มีคณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบประสานงาน กำกับ ติดตาม นิเทศ การประเมินคุณภาพภายใน

- 18 สถิตย์ ยังก. (2544). *ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.*

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพ และปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ประชากรคือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวด จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เรื่องที่เห็นด้วยเป็นอันดับ 1 ในแต่ละด้านคือ โรงเรียนควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดแผนกำกับติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และเรื่องที่เห็นด้วยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด จำนวน 7 ด้าน คือ การศึกษา และการเตรียมการ การพัฒนาระบบสารสนเทศ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดวางตัวบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังพบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาในระบบประกันคุณภาพพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกแนวทาง เรื่องที่เป็นปัญหาสูงสุดในแต่ละด้าน จำนวนครู และบุคลากรอื่นไม่เพียงพอ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลและความเข้าใจเรื่องเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา บุคลากรยังไม่มี ความรู้ในเรื่องดังกล่าว

19 สมชัย ละครวงษ์. (2544). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐาน การเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ปัญหาและแนวทาง แก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร 10 มาตรฐาน คือ วางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น จัดการ เรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดปฏิบัติจริงประเมินและปรับปรุงตนเอง จัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะที่ดี จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ การเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จ จัดการเรียน การสอนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถและความถนัดได้ตามศักยภาพ โดยเสริม จุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออย่าง หลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วย เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครู จำนวน 353 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 54 ข้อ มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.79 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และ t – test (Independent Samples)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ข้าราชการครูโดยรวม ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง ข้าราชการครูในโรงเรียน ขนาดเล็ก และข้าราชการครูในโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา เห็นว่า มีการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาโดย รวมและ 5 – 8 มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2 – 5

มาตรฐาน ส่วนข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เห็นว่า มีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและ 7 มาตรฐาน อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอีก 3 มาตรฐาน โดยข้าราชการครูทุกกลุ่ม เห็นว่า มีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน คือ มาตรฐานที่ 6 จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่ดี และมาตรฐานที่ 10 ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม และอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน คือ มาตรฐานที่ 8 จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนา ความรู้ความสามารถ และความถนัดได้ตามศักยภาพ โดยเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล และมาตรฐานที่ 9 จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออย่างหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่า มีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวม และ 4 มาตรฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานโดยรวมและมาตรฐานที่ 1 มากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และเห็นว่า มีการปฏิบัติงานมาตรฐานที่ 2, 4 และ 9 มากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

3. ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เห็นว่า มีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวม และมาตรฐานที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 7 มากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- 20 สุคนธ์ สากลวารี. (2544). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ จำนวน 288 คน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนใช้วิธีการประชุมครู ก่อนลงมือปฏิบัติงานมากที่สุด การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน โรงเรียนมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติของโรงเรียนมากที่สุด การจัดทำแผนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้ปกครองและชุมชน ด้านปัญหาในการดำเนินการพบว่า ปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาเรื่องบุคลากรขาดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ปัญหาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน คือ โรงเรียนขาดข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และปัญหาการวางแผนการบริหารการศึกษาในโรงเรียนด้านวิชาการมีปัญหามากที่สุด

- 21 สุริยา มะโยธี. (2544). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย จากองค์ประกอบหลักการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ส่วน คือ ส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพ

การศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครู อาจารย์ จำนวน 297 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 48 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .39 ถึง .88 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพ คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และสหวิทยาเขต เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและในแต่ละส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสหวิทยาเขตเทศรีงสีมีการดำเนินงานส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และสหวิทยาเขตศรีธนนครพิทย และสหวิทยาเขตศรีพรเจริญ มีการดำเนินงานส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสหวิทยาเขตต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและส่วนการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาไม่ต่างกัน แต่บุคลากรในสหวิทยาเขตศรีพรเจริญเห็นว่า สหวิทยาเขตมีการดำเนินงานส่วนการควบคุมคุณภาพการศึกษามากกว่าสหวิทยาเขตพิสัยสรเดช และบุคลากรในสหวิทยาเขตเทศรีงสี เห็นว่า มีการดำเนินงานส่วนการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา มากกว่าสหวิทยาเขตท่าบ่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดสื่อและเทคโนโลยี บุคลากรไม่ได้ศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการติดตามงานที่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ขาดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ขาดการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และไม่มีการสรุปและจัดรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

22 เสริมศักดิ์ จันทพิศ. (2544). *ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา ของพนักงานครูเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม*. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา ของ พนักงานครูเทศบาล ตามความคิดเห็นของพนักงานครูเทศบาล จำนวน 118 คน ประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมือง พัทยา ด้านปัจจัยการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .27 ถึง .75 และค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. พนักงานครูเทศบาล โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่าการปฏิบัติงานตาม เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายมาตรฐานทุกมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารเห็นว่าการ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนมีบุคลากรสนับสนุนในการบริหาร และจัดการ เรียนการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ ระดับปานกลาง

2. พนักงานครูเทศบาล ที่มีสถานภาพต่างกันเห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา โดย ภาพรวมและเป็นรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติตาม มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ ความสามารถในการ บริหารจัดการมากกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมาก

- 23 อุทุมพร แว่วศรี. (2544). การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเทศบาลนครปฐม. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 30 คน และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ จำนวน 7 คน รวม 49 คน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม คือบุคลากรทางการศึกษาทุกคน จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถ่องแท้ ชัดเจน ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการรวมทั้งภารกิจหน้าที่ของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรมีการประกาศนโยบาย "คุณภาพ" อย่างเป็นทางการชัดเจน เชิงปฏิบัติการ ควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด บุคลากรทุกคนควรสนใจใฝ่รู้ หมั่นศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ คือ ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพของตน เชิงวิชาการ ควรกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่าเดิม คือ ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งควรทำงานวิจัยในเชิงปริมาณเปรียบเทียบกับความคิดเห็น และพฤติกรรมกรรมการดำเนินการของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จและโรงเรียนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

ดรรชนี

ดรรชนีผู้แต่ง

หนังสือ (30 เล่ม)

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน (27)
- กรมวิชาการ (01 , 02 , 03)
- กรมสามัญศึกษา (10 , 15 , 28)
- กลุ่มงานวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา (29)
- กองการวิจัยทางการศึกษา (04)
- จำรัส นองมาก (11)
- ดิเรก พรสีมา (16)
- บัญชา แสงทวี (22)
- รุ่ง แก้วแดง (23)
- วรภัทร์ ภูเจริญ (07 , 12)
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด (13)
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ (24)
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (14)
- สาขาบริหารการศึกษา (30)
- สุวิมล ว่องวานิช (18 , 19)
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ (17)
- สำนักการศึกษา (20)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (05 , 25)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (08)
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (21)
- อารีรัตน์ วัฒนสิน (06)
- อุทุมพร จามรมาน (26)
- อุบล เล่นวารี (09)

บทความ (48 เรื่อง)

- กวี วงศ์พุ่ม (28)
- เกียรติศักดิ์ ชารีโคตร (44)
- จำรัส นองมาก (29)
- จำรูญ เรืองขจร (22)
- เขาว์ อินโย และ อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์ (23)
- ทรงศรี ตุ่นทอง (13)
- ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง (30)
- ธวัช สิงห์ (31)
- ธเนศ ชำเกิด (24)
- บัณฑิต แทนพิทักษ์ (25)
- ประดิษฐ์ ศิริเดช (07)
- ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์ (14 , 32)
- ปราโมทย์ เจนการ (33)
- ปรีชา บุญคมรัตน์ (34)
- ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ (15)
- ภาวิไล นาควงษ์ (16)
- วรภัทร ภูเจริญ (08)
- วิพากย์ โรจนแพทย์ (09)
- วีรนุช ปิณฑวนิช (26)
- วันทนา เมืองจันทร์ (35)
- ศิริรัตน์ ทิวะศิริ (36)
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (37)
- สงบ ลักษณะ (01 , 02)
- สมนึก จันทร์รักษ์ (45)
- สมยศ แม่นแย้ม (05)
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (10 , 11 , 12)

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (38)
- สรรค์ศึกษากับ สมศ. (39)
- สาคร คมจันทร์ (46)
- สามารถ หงษ์วิไล (40)
- สุนทร พูนพิพัฒน์ (17)
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (41 , 42 , 47)
- สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (48)
- สำนักทดสอบทางการศึกษา (03 , 04)
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา (06)
- อารีรัตน์ วัฒนสิน (18)
- อารุง จันทวานิช และ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (20)
- เอมอร จังศิริพรปกรณ์ (19)
- ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง (21 , 27 , 43)

งานวิจัย (23 เรื่อง)

- ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นตา (15)
- ชวลิต ศรีพวงผกาพันธุ์ (07)
- ชัย ปองเสงี่ยม (08)
- ดิเรก ทวยมีฤทธิ์ (09)
- ทำเนียบ มหาพรหม (10)
- ธเนศ คิด้รุ่งเรือง (01)
- รัญญาทิพย์ บุรณพันธุ์วัฒน์ (16)
- นิยม โพธิ์งาม (17)
- เพ็ญศรี คชศิลา (11)
- ยุพล สมปาง (12)

- วิชัย ศรีเล็ก (03)
- สถิตย์ ยิ่งคง (18)
- สมชัย ละครวงษ์ (19)
- สวัสดิ์ แก้วศักดิ์ (13)
- สุคนธ์ สากลวารีย์ (20)
- สุพัฒน์ พรหมวัง (04)
- สุพัฒน์ สรรค์สร้างกิจ (14)
- สุমন บริสุทธิ์ (02)
- สุรียา มะโยธี (21)
- สุวรรณ วิลารักษ์ (05)
- สุวิทย์ ยันอินทร์ (06)
- เสริมศักดิ์ จำนงพิศ (22)
- อุทุมพร แว่วศรี (23)

ดรราชินีชื่อเรื่อง

หนังสือ (30 เล่ม)

- กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (17)
- การประกันคุณภาพการศึกษา (01 , 02 , 10 , 13)
- การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (24)
- การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน (28)
- การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา (29)
- การประกันคุณภาพการศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนาการประกันคุณภาพการศึกษา : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000 (06)
- การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย (16)
- การประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (20)
- "การประกันคุณภาพการศึกษา" : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000 (30)
- การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน (04)
- การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน (25)
- ความฝัน สช. (08)
- คู่มือ การประเมินผลภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน (18)
- คู่มือ ISO 9000 สำหรับผู้บริหารการศึกษาไทย (12)
- แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ (03)
- แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา (21)
- แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก (27)
- แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (07 , 15)
- บทสรุปรายงานการวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา (19)

- ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา (11)
- ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก (23)
- “ผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” สัมมนาผู้บริหารโรงเรียน
ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในปีการศึกษา 2544 (22)
- เพชรยอดมงกุฎ (09)
- มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา (14)
- ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (05)
- 100 คำถาม คำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา (26)

บทความ (48 เรื่อง)

- กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาต้องทันสมัยอยู่เสมอ (28)
- การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก (23)
- การประกันคุณภาพการศึกษา (03 , 04 , 05 , 07 , 10 , 18)
- การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายในของโรงเรียน (11 , 12)
- การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเชิงกลาง “ประชาพัฒนา” (45)
- การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา (13)
- การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (25)
- การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพ
การศึกษา (35)
- การประกันคุณภาพการศึกษา จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในเชิงประจักษ์ (22)
- การประกันคุณภาพการศึกษา : ประกันการพัฒนาคุณภาพคน (36)
- การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กับการประเมินภายนอก (44)
- การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (31 , 46)
- การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโนทัศน์ที่จำเป็นต้องทบทวน (24)
- การประเมินคุณภาพการศึกษา (48)

- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินจากภายนอก (41)
- การศึกษา : แนวทางการพัฒนาคุณภาพ (20)
- การส่งเสริมคุณภาพ ตอนการทำให้เป็นมาตรฐาน (40)
- การแสวงหาแนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบประกันคุณภาพและการวัดผลประเมินผล (02)
- ข้อกำหนดระบบคุณภาพ ISO 9000 และการประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา (14)
- ค่าของครูให้ดูที่ศิษย์ (38)
- คุณภาพกับมาตรฐาน ต้องก้าวไปด้วยกัน (30)
- คุณภาพทางวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา (16)
- ดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา : แนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาและการพัฒนาดัชนีบ่งชี้ (19)
- นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา (21)
- แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (15)
- แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก (34)
- แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา (42)
- ประกันคุณภาพการศึกษา : เรื่องง่ายที่ใคร ๆ ก็ทำได้ (27)
- ปฏิรูปการศึกษา ก้าวอย่างมั่นใจ (37)
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา (17)
- มาตรฐานการศึกษาสุปี 2545 (43)
- มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (06)
- เมื่อผู้ประเมินภายนอกมาตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : จากประสบการณ์สู่แนวปฏิบัติ (47)
- ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9002 สู่อการประกันคุณภาพศึกษาเด็กไทย (09)
- สมศ. กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (39)

- สมศ. ไม่ใช่ตำรวจจับผู้ร้าย (29)
- สรุปคำบรรยายพิเศษ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (33)
- หรือถึงคราวที่จะประกันคุณภาพ (01)
- ISO เพื่อผู้เรียนหรือเพื่อใคร (26)
- ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา (08)
- ISO 9000 ในสถานศึกษา : หัวใจอยู่ที่ความตระหนักในการประกันคุณภาพการศึกษา (32)

งานวิจัย (23 เรื่อง)

- การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย (21)
- การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม (23)
- การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง (08)
- การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี (10)
- การติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อเข้าสู่
การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น (13)
- การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 (15)
- การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (11)
- การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา
2543 (16)

- การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
ประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (01)
- การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานการเรียนการสอน
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร
(19)
- การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตรัง (02)
- การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา
ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา (09)
- การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน
โรงเรียนนำร่อง จังหวัดขอนแก่น (17)
- การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร (04)
- ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรมสามัญศึกษา (12)
- ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ (18)
- ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบ
บริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (03)
- ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล
และเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา ของพนักงานครูเทศบาล
สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม (22)
- ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนศูนย์ปฏิรูปการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา (05)

- ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
(06)
- ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม (07)
- สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (20)
- สุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน
เอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (14)

ดรชรชนีหัวเรื่อง

หนังสือ (30 เล่ม)

- การปฏิรูป (17)
- การประกันคุณภาพการศึกษา (01 , 02 , 06 , 08 , 09 , 10 , 11 , 13 , 16 , 20 , 22 , 23 , 24 , 26 , 28 , 39 , 30)
- การวางแผนพัฒนา (04)
- คุณภาพการศึกษา (14)
- แนวคิดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (03)
- แนวทางการประเมินคุณภาพ (05 , 07 , 15 , 18 , 19 , 21 , 25 , 27)
- ISO 9000 (12)

บทความ (48 เรื่อง)

- การปฏิรูปการศึกษา (35 , 37)
- การเตรียมความพร้อม (34)
- การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (33 , 42)
- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ (41)
- การส่งเสริมคุณภาพ (40)
- การหาแนวคิดพัฒนาคุณภาพการศึกษา (02 , 20)
- ค่าของครูให้ดูที่ศิษย์ (38)
- คุณภาพกับมาตรฐาน (30)
- นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา (21)
- แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา (15)
- ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา (23)

- ประกันคุณภาพการศึกษา (01 , 03 , 04 , 05 , 07 , 10 , 11 , 12 , 13 , 16 , 18 , 19 , 22 , 24 , 25 , 27 , 28 , 31 , 36 , 44 , 45 , 46)
- ประเมินภายนอก (47 , 48)
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (17)
- มาตรฐานโรงเรียน (06 , 43)
- สมศ. (29 , 39)
- ISO (26)
- ISO 9000 (08 , 14 , 32)
- ISO 9002 (09)

งานวิจัย (23 เรื่อง)

- กระบวนการบริหารโรงเรียน (02)
- การติดตามการประกันคุณภาพการศึกษา (10 , 13)
- การเตรียมโรงเรียนเพื่อรับการประกันคุณภาพการศึกษา (15)
- การประกันคุณภาพ (01 , 08 , 16 , 19 , 21 , 23)
- การประกันคุณภาพโดยใช้ระบบ ISO 9000 (03)
- การปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน (11)
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา (12 , 18 , 22)
- ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา (05)
- ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา (04 , 06 , 07 , 09 , 17 , 20)
- สุขภาพองค์กรที่มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา (14)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (ม.ป.ป.). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.
 กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ลำดับที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษา
 ขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
 คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน.
 กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- (2543). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์การศาสนา.
- กลุ่มงานวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนา
 มาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวง
 ศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพ
 การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- กวี วงศ์พุด. (2544, กันยายน). "กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาต้องทันสมัย
 อยู่เสมอ," เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality. 8 (47) : 62 – 66.
- กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การวางแผนพัฒนา
 คุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- เกียรติศักดิ์ ชารีโคตร. (2545, มีนาคม – เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กับการประเมินภายนอก," *วารสารการประถมศึกษาอุดรธานี*. 21 (1) : 26 – 29.
- (2542). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- (2544, กรกฎาคม). "สมศ. ไม่ใช่ตำรวจจับผู้ร้าย," *ลานปฏิรูป*. 4 (40) : 63 – 69.
- จำรูญ เรืองขจร. (2543, ตุลาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในเชิงประจักษ์," *วารสารวิชาการ*. 3 (10) : 41 – 50.
- ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นตา. (2544). *การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- ชวลิต ศรีพวงผกาพันธุ์. (2543). *ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชัย ปองเสงี่ยม. (2543). *การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- เชาว์ อินโย และ อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์. (2543, กันยายน – ธันวาคม). "การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก," *ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 5 (2) : 105 – 124.
- ดิเรก ทวยมีฤทธิ์. (2543). *การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัยจากคณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ*. ถ่ายเอกสาร.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). *การประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : ส. รุ่งทิพย์.

- ทรงศรี ตุ่นทอง. (2542, มกราคม – เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา," *การวัดผลการศึกษา*. 20 (60) : 1 – 15.
- ทำเนียบ มหาพรหม. (2543). *การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง. (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "คุณภาพกับมาตรฐานต้องก้าวไปด้วยกัน," *เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality*. 7 (41) : 82 – 84.
- ธเนศ ขำเกิด. (2543, กันยายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโนทัศน์ที่จำเป็นต้องทบทวน," *วารสารวิชาการ*. 3 (9) : 71 – 77.
- ธเนศ คิดรุ่งเรือง. (2539). *การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.
- ธวัช สิงห์. (2544, เมษายน – มิถุนายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," *วารสารข่าวครูศรีสะเกษ*. 28 (24) : 28 – 29.
- ธัญญาทิพย์ บุรณพันธ์วัฒน์. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา 2543*. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- นิยม โพธิ์งาม. (2544). *การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน โรงเรียนนาร่อง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- บัญชา แสงทวี. (2544). *ผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," สัมมนาผู้บริหารโรงเรียน ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในปีการศึกษา 2544*. กรุงเทพฯ : สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2543, กรกฎาคม – กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา," *นิเทศการศึกษา*. 1 (20) : 20 – 28.

- ประดิษฐ์ ศิริเดช. (2541, กรกฎาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารครูเชียงราย*. (193) : 34 – 36.
- ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์. (2542). "ข้อกำหนดระบบคุณภาพ ISO 9000 และการประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา," *เซนต์จอห์น*. 2 (2) : 156 – 165.
- (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "ISO 9000 ในสถานศึกษา : หัวใจอยู่ที่ความตระหนักในการประกันคุณภาพการศึกษา," *เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality*. 7 (41) : 49 – 52.
- ปราโมทย์ เจนการ. (2544, ตุลาคม – พฤศจิกายน). "สรุปคำบรรยายพิเศษเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542," *วารสาร สพบ*. 18 (7) : 11.
- ปรีชา บุญอมรัตน์. (2544, มิถุนายน – กรกฎาคม). "แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก," *วารสาร สพบ*. 18 (5) : 6 – 7.
- ภาณุวัฒน์ ภัคตังศ์. (2542, เมษายน). "แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด," 2 (4) : 34 – 41.
- ภาวิไล นาควงษ์. (2542, กรกฎาคม – ธันวาคม). "คุณภาพทางวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา," *พัฒนาประสิทธิภาพการสอน*. 7 (2) : 6 – 8.
- เพ็ญศรี คชศิลา. (2543). *การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.*
- ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง. (2542, กรกฎาคม). "นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา," *ประชาศึกษา*. 49 (5) : 4 – 22.
- (2543, 15 ตุลาคม). "ประกันคุณภาพการศึกษา : เรื่องง่ายที่ใคร ๆ ก็ทำได้," *รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย*. 2 (34) : 5 – 6.
- (2544, ตุลาคม – ธันวาคม). "มาตรฐานการศึกษาสู่ปี 2545," *สื่อพลัง*. 9 (4) : 8 – 17.

- ยุพล สมปาง. (2543). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.*
- วรภัทร์ ภูเจริญ และ ไศภนา นีรัญญูบุรณะ. (2542). *คู่มือ ISO 9000 สำหรับผู้บริหารการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร.*
- (2541). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.*
- (2541, มีนาคม - เมษายน). "ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา," *เพื่อคุณภาพ. 4 (24) : 73 - 76.*
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์.*
- วิชัย ตริเล็ก. (2542). *ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.*
- วิพากย์ โรจนแพทย์. (2541, มิถุนายน - กรกฎาคม). "ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9002 สูการประกันคุณภาพศึกษาเด็กไทย," *วารสาร สพบ. 10 - 11.*
- วีรนุช ปิณฑวณิช. (2543, กันยายน). "ISO เพื่อผู้เรียนหรือเพื่อใคร," *สานปฏิรูป. 3 (30) : 18 - 23.*
- วันทนา เมืองจันทร์. (2544, กรกฎาคม). "การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา," *วิทยจารย์. 100 (24) : 21 - 25.*
- ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. (2544, มกราคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : ประกันการพัฒนาคุณภาพคน," *การศึกษานอกโรงเรียน. 4 (4) : 36 - 37.*
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). "ปฏิรูปการศึกษาก้าวอย่างมั่นใจ," *ปฏิรูปการศึกษา.*

- สงบ ลักษณะ. (2539, มกราคม). " การแสวงหาแนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผ่านทางระบบประกันคุณภาพและการวัดผลประเมินผล," เอกสารการประชุมทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการเขต. หน้า 17 – 19.
- (2539, 26 มกราคม). "หรือถึงคราวที่จะประกันคุณภาพ," เอกสารการประชุมทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการเขต ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงาน เขต. หน้า 12 – 13.
- สถิตย์ ยังคง. (2544). *ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.*
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จตุพรดีไซน์.*
- สมชัย ละครวงษ์. (2544). *การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐาน การเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- สมนึก จันทร์ภักษ์. (2545, เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเชียงกลาง "ประชาพัฒนา"," *วารสารวิชาการ. 5 (4) : 21 – 28.*
- สมยศ แม่นแย้ม. (2540, กุมภาพันธ์). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารครูเชียงราย. (176) : 7 – 12.*
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541, เมษายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารวิชาการ. 1 (4) : 30 – 36.*
- (2541, ธันวาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายใน ของโรงเรียน," *วารสารวิชาการ. 1 (12) : 24 – 36.*
- (2541, ธันวาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา : การทบทวนคุณภาพภายใน ของโรงเรียน," *วารสารวิชาการ. 1 (2) : 25 – 29.*
- (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544, พฤศจิกายน). "ค่าของครูให้ดูที่ศิษย์," *เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality. 8 (49) : 27 – 29.*

- สรรพคดีศึกษากับ สมศ. (2544, 24 พฤศจิกายน). "สมศ. กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," มติชน. 24 (8660).
- สวัสดิ์ แก้วศักดิ์. (2543). การติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สาขาบริหารการศึกษา, ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ม.ป.ป.). "การประกันคุณภาพการศึกษา," : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000. ม.ป.พ. สาร คมจันทร์. (2545, มีนาคม – เมษายน). "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา," วารสารการประถมศึกษาอุดรธานี. 21 (1) : 5 – 7.
- สามารถ หงษ์วิไล. (2544, พฤษภาคม). "การส่งเสริมคุณภาพ ตอนการทำให้เป็นมาตรฐาน," เพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality. 8 (43) : 109 – 113.
- สุนันท์ สากลวารี. (2544). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- สุนทร พูนพิพัฒน์. (2542, มกราคม – มิถุนายน). "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา," รังสิตสารสนเทศ. 5 (1) : 7 – 25.
- สุพัฒน์ พรมวัง. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัฒน์ สร้างสรรค์กิจ. (2543). สุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

- สุมน ปริสุทธิ. (2541). การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุริยา มะโยธี. (2544). การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2543). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร :
องค์การคำคุณฐกา.
- สุวรรณ วิลารักษ์. (2542). ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนศูนย์
ปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา.
ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ ยันอินทร์. (2542). ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐาน
การศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. กรุงเทพมหานคร :
วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- (2543). บทสรุปรายงานการวิจัย เรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผล
ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บางกอกกล๊อค.
- เสริมศักดิ์ จำนงพิศ. (2544). ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการจัด
การศึกษาโรงเรียนเทศบาล และเมืองพัทยา ด้านปัจจัยทางการศึกษา ของ
พนักงานครูเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544, กันยายน). "การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินจากภายนอก," *วารสารวิชาการ*. 4 (9) : 12 – 18.
- (2544, ตุลาคม). "แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพการศึกษา," *วารสารวิชาการ*. 4 (10) : 15 – 20.
- (2545, มกราคม). "เมื่อผู้ประเมินภายนอกมาตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : จากประสบการณ์สู่แนวปฏิบัติ," *วารสารวิชาการ*. 5 (1) : 44 – 55.
- สำนักงานการศึกษา. (2543). *การประกันคุณภาพโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระยามณฑตราชาติ พีจิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานยกรัชมন্ত্রী. (2544). *การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน*. กรุงเทพมหานคร : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). *ความฝัน สช.* กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา. (ม.ป.ป.). "การประเมินคุณภาพการศึกษา," *Thai Education Journal*. 3 (18) : 62 – 69.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2539). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. หน้า 1 – 11.
- (2539). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. หน้า 12 – 16.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา. (2543). *แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2540). "มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร," หน้า 1 – 6.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2542, 16 – 30 กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *ปฏิรูปการศึกษา*. 1 (25) : 9 – 10.

- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนา การประกันคุณภาพการศึกษา : กลยุทธ์การใช้ ISO 9000. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). 100 คำถาม คำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ฟีนี.
- อุทุมพร แว่วศรี. (2544). การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เทศบาลนคร นครปฐม. ปัญหาพิเศษ รม. (นโยบายสาธารณะ) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล เล่นวารี. (2541). เพชรยอดมงกุฎ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- เอมอร จังศิริพรปกรณ์. (2542, กรกฎาคม – ธันวาคม). "ดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพ การศึกษา : แนวคิดเบื้องต้นในการศึกษา และการพัฒนาดัชนีบ่งชี้," *วิทยาลัยคริสเตียน*. 5 (2) : 4 – 13.
- อำรุง จันทวานิช และ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2542, กันยายน). "การศึกษา : แนวทางการ พัฒนาคุณภาพ," *วารสารวิชาการ*. 2 (9) : 2 – 12.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ	นายสถาพร ศรีม่วง
วัน เดือน ปีเกิด	24 เมษายน พ.ศ. 2498
สถานที่เกิด	ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101 หมู่ 12 ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก 26110 รหัสไปรษณีย์ 26110 โทร. 037 - 381558

ประวัติการศึกษา

2514	ม.ศ.3	โรงเรียนนายกวัดมณากกร (บ้านนา)
2516	ป.กศ.	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
2518	ป.กศ.สูง	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
2526	ศษ.บ. (ประถมศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2545	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

2519	ครูโรงเรียนบ้านคลองหกวา	อ.องครักษ์ จ.นครนายก
2520	ครูโรงเรียนบ้านหนองกันเกรา	อ.บ้านนา จ.นครนายก
2521	ครูโรงเรียนวัดหนองรี	อ.บ้านนา จ.นครนายก
2532	ครูใหญ่โรงเรียนบางมงคล	อ.บ้านนา จ.นครนายก
2535	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านลาดช้าง	อ.องครักษ์ จ.นครนายก
2537	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดหนองรี	อ.บ้านนา จ.นครนายก
2539	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองรี	อ.บ้านนา จ.นครนายก
2543	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองย้อย	(วุฒิกรรประชาชนกุล) อ.บ้านนา จ.นครนายก

ประวัติการสอบเลื่อนตำแหน่ง

2519	ข้าราชการครู ได้ลำดับที่ 1 ของ สปจ.นครนายก
2532	ผู้บริหาร (ครูใหญ่) ได้ลำดับที่ 1 ของ สปจ.นครนายก
2534	ผู้บริหาร (อาจารย์ใหญ่) ได้ลำดับที่ 4 ของ สปจ.นครนายก

ผลงานดีเด่น

1. โรงเรียนวัดหนองรี ได้รับรางวัลชนะเลิศสิ่งแวดล้อมศึกษาดีเด่น ของ สปจ.นครนายก พ.ศ. 2540
2. โรงเรียนวัดหนองรี ได้รับรางวัลชนะเลิศโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่น ของ จ.นครนายก พ.ศ. 2542
3. โรงเรียนวัดทองย้อย (วัดมิตรประชานุกูล) ได้รับรางวัลชนะเลิศสิ่งแวดล้อมศึกษาดีเด่น ประเภทนักเรียน 501 คนขึ้นไป ของ สปจ.นครนายก
4. รับรางวัลบุคลากรต้นแบบปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) สาขาผู้บริหารสถานศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2545